

DE OUDERE GENERATIES VAN HET GESLACHT PENNING UIT RIDDERKERK

door
K.J. Slijkerman

*Eerder gepubliceerd in 'Ons Voorgeslacht', jrg. 53 (1998), een uitgave van de
Zuidhollandse Vereniging voor Genealogie*

Inleiding

De familiegroepen Penning, die in de zeventiende eeuw te Ridderkerk en te Heinenoord hun domicilie hadden, zijn terug te voeren op de rond het midden van de zestiende eeuw geboren Willem Pietersz. (de) Cleyn(e) (Willem), een boer aan de Grasdijk in de polder Nieuw-Reyerwaard onder Ridderkerk. Op het einde van de zestiende eeuw ging hij de naam Penninck voeren en deze zette zich bij zijn nageslacht voort. In de bronnen werden deze nakomelingen meestentijds als 'Penning' genoteerd, maar zelf bleven de leden van dit geslacht nog lang hun naam als 'Penninck' schrijven.

Enkele generaties lang bleven mannelijke nakomelingen op de hofstede aan de Grasdijk boeren totdat dit bedrijf teloor ging. Ik heb geen aanwijzingen gevonden dat genoemde Willem Pietersz. Penninck verwant was aan het geslacht Penning, dat zeker al in het laatste kwart van de zestiende eeuw te Schiedam was gevestigd en eveneens aanvangt met een Willem Pietersz. Penning, die echter een generatie ouder dan zijn Ridderkerkse naamgenoot moet zijn geweest. Deze familiegroep behoorde aldaar tot het stedelijk patriciaat.¹ Ik heb evenwel het sterke vermoeden dat de Ridderkerker Willem Pietersz. Penninck, die rond 1573 in Nieuw-Reyerwaard ging boeren, een zoon was van de uit die polder afkomstige Pieter Willem Gerritsz., die sedert 1554 aldaar vermeld is gevonden en in de jaren 1590 te Ridderkerk tienden kocht en zich bij deze verkopen voor diverse personen als borg stelde, o.a. ook voor genoemde Willem Pietersz. Penninck. Ik heb kunnen konstateren dat de borgen bij de tiend verkopen te Ridderkerk veelal uit de verwantenkring van de koper werden gerekruteerd. Opmerkelijk genoeg werd deze Pieter Willem Gerritsz., die toch op een hofstede in Nieuw-Reyerwaard woonde - in tegenstelling dus tot zijn waarschijnlijke zoon Penninck- niet als landgebruiker te Ridderkerk vermeld gevonden. Wel bijvoorbeeld diens broer Adriaen (Ary) Willem Gerritsz., die op Bolnes in Nieuw-Reyerwaard woonde en naast Willem Pietersz. Penninck in dezelfde hoef in Nieuw-Reyerwaard een perceel land bezat en ook gebruikte.

Mede d.m.v. diverse zestiende-eeuwse kohieren meen ik met vrij grote zekerheid de ouders en enkele broers van Pieter Willem Gerritsz. te hebben achterhaald. Zijn ouders woonden op een pachtboerderij in Nieuw-Reyerwaard en twee van hun zoons gingen later ook in die polder boeren. Echter dus niet de genoemde Pieter Willem Gerritsz. Misschien verdiende hij op een andere wijze de kost, dan wel werkte hij op het boerenbedrijf van een zijner broers. Helaas heb ik ondanks veelvuldig onderzoek geen absoluut bewijs kunnen vinden dat Pieter Willem Gerritsz. de vader is geweest van Willem Pietersz. Penninck. Alvorens over te gaan tot behandeling van de oudere generaties van het geslacht Penning, geef ik allereerst een overzicht van het door mij vergaarde materiaal over de boerenfamilie in Nieuw-Reyerwaard waartoe Pieter Willem Gerritsz. behoorde, omdat dit mogelijk in de toekomst aanknopingspunten kan bieden voor de relatie met het geslacht Penning. In eerste instantie werd dit materiaal verzameld om een verband tussen deze familie en het geslacht Penning aan te kunnen tonen. Dit fragment is evenwel op zich is al interessant omdat dit ook licht werpt op de afstamming van de zeventiende eeuwse 's-Gravendeelse familie Man.² In geen van beide familiegroepen heb ik in de behandelde periode het gebruik van een familiewapen kunnen vaststellen.

Fragment

I. *Willem Gerritsz.*, geb. naar schatting ca. 1490, boer te Bolnes in Nieuw-Reyerwaard, overl. tussen 1542 en 1552, tr. *Lijnken (Lijntgen) N.N.*, overl. tussen 1561 en ca. 1574.

Voor de eerste maal vond ik Willem Gheritss. vermeld in 1529/1530 toen hij tienden kocht in Nieuw-Reyerwaard.³ Ook is hij als koper van een tiend genoemd in de rekeningen over de periode 1530 tot en met 1535. Tevens komt hij als zodanig voor in de rekening over 1541/1542.⁴

In de rekeningen over 1552/1553 en 1554/1555⁵ komt Lijnken (Lijntgen) Willem Geritss. weduwe als koopster van tienden voor. Blijkens de rekening van de waarsman van Nieuw-Reyerwaard over 1533/1534 huurde hij een stuk dijk in de polder Nieuw-Reyerwaard. Dit perceel werd noordelijk belend door Aryaen Symonss.⁶ In 1540/1541 huurde hij dit wederom.⁷ In 1553/1554 blijkt een Joris Jansz. de belender van deze dijk te zijn,⁸ maar in 1554/1555 was dit Pieter Willemsz.,⁹ in wie ik een zoon van Willem Gerritsz. meen te mogen herkennen. In 1555/1556 was er echter als belending sprake van 'Joris Janss. leech huys',¹⁰ deze woning stond derhalve leeg, en in 1559/1560 van 'Jan Joriss. wedue hofstede'.¹¹

Vanaf 1570/1571 (alleen de tussenliggende rekening over 1563/1564 is bewaard gebleven en daar is een (Leendert?) Francken de belender¹²) was Pieter Willem Geritss., de zoon van de hier te behandelen Willem Gerritsz., de belender.¹³ Eveneens blijkens de rekening van de waarsman van Nieuw-Reyerwaard over 1541/1542 kreeg Willem Gheritss. met Heynrick Dircx betaald voor het hooien van 't ronde zandt', een buitenland aldaar.¹⁴

Blijkens het kohier van de 10e penning van Ridderkerk over 1542 gebruikte Willem Gheritss. stukken van 9 morgen en 22 morgen land, terwijl hij tevens voor een huis werd aangeslagen.¹⁵ In het kohier der 10e penning van 1553 over de huizen binnen Ridderkerk is sprake van het huis van 'Lijnken Willem Geritss. wedue', dat met het land waarop dit stond werd aangeslagen.¹⁶

Het kohier over 1557 maakt melding van de 'Jacob Toniss. Houff van XXII Mergen' in Nieuw-Reyerwaard, die met 'huys, berch, boemgert en telinge' in zijn geheel werd gebruikt door 'Lijnken Willem Gerritsz. wedue', die dit van Cornelis van Bruesen te Oosterhout in huur hield.¹⁷

Het 10e penning kohier over 1561 maakt melding van deze in Nieuw-Reyerwaard gelegen hoof, nu hernoemd 'Willem Geritsz. wedue XXII Mergen', die ook weer in zijn geheel met een 'huys, hoof, bogert en telinge' door de te Ridderkerk woonachtige 'Lijntgen Willem Gerritsz. wedue' in huur werd gebruikt van Jan van Aelst wonende te 'Aels'. Deze hoof bestond uit weide- en zaailand. Tevens is er dan onder de huizen sprake van 'Willem Geritss. erven huys', dat nu wel apart werd aangeslagen voor het bedrag van 2½ rijns gld.¹⁸

In het van ca. 1574 daterende kohier van de 6e penning van Ridderkerk¹⁹ werd Lijntken niet meer vermeld gevonden, zodat zij toen niet meer in leven zal zijn geweest.

Kinderen (volgorde willekeurig):

1. *Gerrit Willem Gerritsz. alias Brief*, geb. naar schatting ca. 1515/1525, boer in Nieuw-Reyerwaard, overl. ca. 1574. Geryt Willems. vond ik voor het eerst vermeld in 1546/1547 toen hij een tiend in Nieuw-Reyerwaard kocht.⁵ Tot in 1557 werd hij daar regelmatig als koper van tienden vermeld gevonden.⁵ In 1571/1572 kocht hij als 'Gerit Willem Geritss. een tiend in Oud-Reyerwaard'²⁰ Hij was ongetwijfeld identiek met de Gerrit Willemsz. Brief of Bryeff, die in 1566/1567 tienden in Oud- en Nieuw-Reyerwaard kocht.²⁰ Blijkens het omstreeks 1574 opgestelde kohier der 6e penning over Ridderkerk gebruikte Gherit Willem Gheritss. in de hoof 'Die Elff Merghen' in Nieuw-Reyerwaard 4 morgen 1 hont in huur, terwijl hij in de hoof 'Die Twintich Mergen' nog 3 morgen in pacht had. Met Adriaen Gheeritss. Cooman gebruik te Gheerit Willems. aldaar nog de gehele hoof genaamd 'Adriaen Beyens. IX Mergen IIII Hont'. De laatstgenoemde het derde deel ervan,

dat blijkt een bijschrijving was verhuurd aan Fop Adriaensz.¹⁹ Adriaen Gerritz. Cooman en ongetwijfeld zijn zoon Fop Adriaensz. (Cooman) kunnen verwanten van Gerrit Willem Gerritsz. zijn geweest. Het lijkt mij evenwel niet mogelijk dat Fop een kleinzoon van Gerrit is geweest. Mogelijk was Gerrit Willem Gerritsz. getrouwd met een zuster van Adriaen Gerritsz. Cooman.

Nog in 1574 zal Gerrit Willemsz. zijn gestorven, want blijkt de uit jaar daterende rekening der geannoteerde goederen had Fop Adriaenss. in de plaats van Gerrit Willemsz. de pacht van 3 morgen in Nieuw-Reyerwaard overgenomen.^{20a}

In het omstreeks 1575 opgemaakte kohier der 50e penning over Ridderkerk is Gerrit Willem Gerritsz. niet meer als landgebruiker genoemd. Zijn stuk in 'Die Elff Mergen' werd weer door de eigenaar Wijt Willemsz. gebruikt, terwijl de hoof 'Die XX Mergen' in zijn geheel door Fop Adriaenss. Koemen in huur werd gehouden. Laatstgenoemde gebruikte ook met Arien Geeritss. Koemen de gehele hoof 'Arien Beyssoens IX Mergen III Hont'.²¹

2. *Adriaen (Ary) Willem Gerritsz.*, geb. naar schatting ca. 1515/1525, van Ridderkerk (1588), boer op de ouderlijke hofstede te Bolnes in Nieuw-Reyerwaard, overl. tussen 30-5-1595 en 1598, tr. 1e naar schatting ca. 1550, (*Joostje?*) *N.N.*, overl. kort voor ca. 1575, tr. 2e IJsselmonde (otr. Ridderkerk 14-8) 1588 *Adriaentgen Pieter Stevensdr.*, van IJsselmonde (1588, 1598), dochter van Pieter Stevensz., bouwman te Oost-IJsselmonde. Zij hertr. Maasdam (otr. Ridderkerk 30-8 en attestatie gegeven 13-9), in sept. 1598 *Floris Bastiaensz.*, weduwnaar van Maasdam, wonende aan den Achterdijck, weduwnaar van *Mariken Dirxdr.* Adriaen Willemsz. of Adriaen Willem Gerritss. komt vanaf 1551/1552 tot in 1585²² regelmatig voor als koper van tienden in Nieuw-Reyerwaard. Volgens de laatstgenoemde rentmeesters-rekening van 1571/1572 woonde hij op Bolnes.²³ Blijkens het omstreeks 1574 opgestelde kohier der 6e penning over Ridderkerk was Arien Willem Gheritss. tot Bolnes op de ouderlijke hofstede in Nieuw-Reyerwaard gaan boeren. De hoof genaamd 'Willem Gheritss. wedue XXII Mergen' werd ook nu weer in zijn geheel in pacht gehouden; 15 morgen 5 hont door Arien en het restant van 6 morgen 1 hont tezamen met Willem Ariezwager, die mogelijk met Arien's zuster was getrouwd. Daarnaast bezat Arien een eigen perceel in 'Willem Harmanss. XXVJ Mergen 500 roeden' in Nieuw-Reyerwaard van 2½ morgen.²³ Hoe hij dit perceel verkregen heeft is mij niet duidelijk. Evenmin wie de voorgaande eigenaar en/of pachter daarvan was. Na 1561 moet in de genoemde hoof een en ander verkaveld zijn. De belangrijkste gebruiker in deze hoof was Willem Hermansz. -naar hem werd de hoof dan ook genoemd- en al zijn landerijen daarin zouden enige jaren later in handen komen van Willem Pietersz. Penninck. Het van omstreeks 1575 daterende kohier der 50e penning maakt melding van de hoof 'Willem Gerritss. XXII Margen' en daarin was Arien Willem Geeritss. nu de enige pachter. Het stuk eigen land in 'Willem Hermanss. XXVI Mergen 500 roeden' werd nu door Arien Willem Geritss. met zijn weeskinderen gebruikt,²¹ waaruit blijkt dat zijn eerste vrouw inmiddels gestorven was. In het kohier der 100e penning, dat omstreeks 1575/1579 werd opgesteld, staat Aryen Wyllem Gerytss. in deze hoof weer geboekt voor 10 morgen 5 hont en tezamen met Willem Aryenss. Swaeger voor het restant van 6 morgen 1 hont.²⁴ In de kohieren van de 100e penning over 1579²⁵ en 1581²⁶ staat hij weer alleen als huurder van deze hoof opgetekend. Zijn voornoemde perceel eigen land gebruikte hij in de voornoemde kohieren met zijn weeskinderen, met uitzondering van het kohier over 1581.²⁶ Daarin gebruikte hij dit met nog maar één weeskind. Eén of meer van de andere weeskinderen kunnen inmiddels meerderjarig zijn geworden, dan wel zijn gestorven.

Jonckheer Govert van Kempenade, als man en voogd van jouffrouwe Turck, transporteerde op 30 mei 1595 aan Adriaen Willem Geritss. de gerechte helft in 22 morgen met 'huys,

berch, schuyer, bomgaert, teling' in Nieuw-Reyerwaard op Bolnes, strekkende van de 'zeedijck' tot de 'Hoogewech' en ten westen belend aan Cornelis Stalpaert van der Wiel te Haarlem en de koper, en oostelijk aan Lendert Ariaenss. met zijn medegelanden.²⁷

Blijkens de rekening van de waarsman van Nieuw-Reyerwaard over 1587 had Adriaen Willem Geritss. met o.a. Cornelis Adriaenss. Baes en Lenaert Arien Swagers aan de Bolnesse sluis gewerkt.²⁸

Floris Bastiaenss., als man en voogd van Ariaentgen Pietersdr., weduwe van Adriaen Willem Geritss., transporteerde bij akte van 20-11-1598 aan Pieter Ariaenss. de gerechte helft van een zeker aantal morgen (akte beschadigd) 4 hont 50 roeden met het gedeelte in het daarop staande 'huys, berch, schuyer, bomgaert en betelinghe' in Nieuw-Reyerwaard op Bolnes, gelegen in een weer van 22 morgen en strekkende van 'den zeedijck' tot aan 'den hoogewech' toe. Dit land werd westelijk belend door Cornelis Stalpert van (der) Wiel te Haarlem en oostelijk door Lendert Ariaenss. met zijn medegelanden.²⁹

In een akte van 9-1-1599 werd Adriaen Willem Gerits met zijn medegelanden postuum vermeld als belender in het aan de hoof van 22 morgen grenzende perceel land op Bolnes.³⁰ Behalve de hierna te noemen kinderen werd er uit het eerste huwelijk vermoedelijk nog een (oudere) zoon Pieter geboren, waarover ik t.z.t. afzonderlijk zal publiceren.

Kinderen uit eerste huwelijk (voor zover bekend, volgorde onzeker):

- a. *Adriaen Adriaensz. Brieff alias Man*, tot Ridderkerk (1581), overl. Ridderkerk kort voor 21-5-1605, tr. Ridderkerk 2-11-1581 *Barber Inggensdr.* van Krimpen (1581), overl. Ridderkerk tussen 21-5-1605 en 29-8-1607. Uit dit echtpaar stamt het geslacht Man te 's-Gravendeel; zie voor meer gegevens over dit echtpaar en hun nageslacht: Ons Voorgeslacht jrg. 1970.³
- b. *Willemken Adriaensdr.*, weduwe van Ridderkerk (1601), overl. voor 16-9-1651 (wellicht al voor 5-1-1649), tr. 1e Ridderkerk 20-5-1581 *Sebastiaen Adriaen Roeien*, geb. voor 1540, boer in Nieuw-Reyerwaard, overl. voor 16-7-1597, weduwnaar van *N.N. Willemken* tr. 2e Ridderkerk (otr. 28-10) 20-12-1601 *Vincent Fransz. Danckert*, j.g. van Sint Laurens in Vlaanderen (1601), boer aan de Grasdijck in Nieuw-Reyerwaard, heemraad van Ridderkerk, overl. Ridderkerk tussen 16-9-1651 en 1652.

Al blijkens het kohier van de 10e penning van Ridderkerk over 1557 gebruikte Zebastiaen Ariaens de gehele 'Ariaen Pietersz. Houff' van 13½ morgen in Nieuw-Reyerwaard in pacht.¹⁷ Blijkens latere kohieren had hij zijn naam aan deze hoof gegeven. In 1542 werd deze hoof gebruikt door de weduwe van Ary Pietersz.,¹⁵ die mogelijk zijn moeder was. Op 16-7-1597 compareerden enerzijds Willemsken Ariaensdr., weduwe van Sebastiaen Adriaen Roeien, geassisteerd met haar broeder Ariaen Ariaens Man, als gekozen voogd, en anderzijds Joris Bastiaens, voor hemzelf en als voogd voor zijn zuster Neeltgen Bastiaens, mede present, en Huych Jacobs, als man en voogd van Ariaentgen Bastiaens, voor hemzelf, en genoemde Joris Bastiaens als (half-)broeder en bestorven voogd van de zes onmondige weeskinderen geprocreerd bij genoemde Willemsken Adriaens, te weten: Adriaen, Joosken, Mariken, Geertken, Willem, en Leentgen Bastiaens, en kwamen tot uitkoop. Willemsken Adriaensdr. zou het 'huys, hoff, berch, schuyer, huyrl(an)t totte bouwerie toebehoorende, boomgaert, telinghe', de paarden, koeien, jonge beesten, goud en zilver etc. behouden en daarvoor diende zijn aan de drie voorkinderen (= Joris, Neeltgen en Ariaentgen Bastiaens) 1 morgen land en 145 rins. gld. in twee termijnen uit te keren, en dat voor de halve morgen gelegen in het huisweer alwaar de weduwe toen woonde, als vaderlijke besterfenis. Tevens kregen zij nog 1 morgen in 't Langeland, waarvan zij de helft reeds als moederlijk erfdeel hadden verworven met

nog 2 morgen, die hen nog zouden volgen als moederlijk erfdeel, met de vruchten daarop staande. Zij zouden dan wel zekere omslagen moeten betalen. Willemken zou haar zes onmondige kinderen naar behoren grootbrengen en als de jongste 15 jaar zou zijn zouden de kinderen gezamenlijk 3 morgen in het genoemde huisweer, alsmede 675 rins. gld. uitgereikt krijgen.³¹

Op 31-12-1617 assisteerde Fensint Franz. zijn stiefzoon Willem Bastiaenz. bij diens akte van huwelijksvoorwaarden met Lijntgen, dochter van Cornelis Martensz.^{31a}

Op 6-7-1633 transporteerden de erfgenamen van Symon Mateuxe 1 morgen 300 roeden in 't Langeland in Ridderkerk aan Cent Franssen Danckaert. De akte noemt een verkoopceduul gedateerd 9-6-1633.³²

Bij akte van 7-7-1647 stelde oud-heemraad Vincent Franssen Danckert zich met Willem Dirxsen Timmerman als borg voor Pouwels Aryenss. Kraenendonck,³³ terwijl Danckert zich bij akte gedateerd 18-5-1648 zich borg stelde voor Willem Lenertsen Bom, bode van Ridderkerk.^{33a}

Vincent Franssen Danckert, wonende aan den Grasdijck onder de jurisdictie van Ridderkerk, legateerde op 5-1-1649 aan Lenert Willemsen Boom (= Bom), zoon van Willem Lenertsen Bom zaliger, in leven bode van het dorp Ridderkerk, 200 car. gld. Zijn erfgenamen zouden dit bedrag terstond na zijn overlijden naar goeddunken moeten beleggen en de interest zou tot het huwelijk van Lenert komen aan diens 'schoonmoeder' (lees: stiefmoeder) Neeltgen Jacobsdr., weduwe van Willem Lenertsen Bom. Bij zijn vooroverlijden zou dit geld komen aan Neeltgen of haar naaste vrienden. Danckert verboodt bemoeienis door de schout en gerechten te Ridderkerk en elders met zijn nalatenschap.³⁴

De op het dorp Ridderkerk woonachtige Danckert verklaarde bij akte van 13-6-1649 300 Car. gld. schuldig te zijn aan Michiell Michielsen te Dordrecht. Pouwels Aryenss Kraenendonck en Lodewijck Gerritsen Smits, beiden wonende op genoemd dorp, stelden zich hierbij als borgen.^{34a}

Vincent Franssen Danckert, voor de ene helft, en Aryen Bastiaensen, Willem Bastiaensen, voor hen zelf en mede voor Marichgen Bastiaens, hun op 's-Gravendeel wonende zuster, en Huych Pietersen, wonende in de Polder, getrouwd met Lijntgen Bastiaens, Matheus Cornelissen Velthoen en Bastiaens Willemsen van den Nes, bode te Ridderkerk, als last hebbende van Lodewijck Gerritsen Smit, getrouwd met Cijtte Cornells Velthoen, mede voor de nagelaten weeskinderen van Teuntgen Cornelis Velthoen, hun zuster, met toestemming van de schout als oppervoogd, en nog voor Aryen Cornelissen Velthoen, hun broeder, en voor Pieter Cornelissen Velthoen, mede hun broeder, allen kinderen en kindskinderen van Willemtgen Aryens, voor de andere helft, compareerden op 16-9-1651 en transporteerden voor 2250 gld. 5 morgen zaailand aan 'den westsijschewech' in Nieuw-Reyerwaard.³⁵ Dezelfde dag werd ten behoeve van hen een schuldbrief van 2000 Car. gld. opgemaakt.³⁶

In het kohier der 1000e penning van Ridderkerk over 1626 werd Vincent Franssen aangeslagen voor een vermogen van 12000 pond.³⁶ In het kohier van de 200e penning over 1638 werd hij voor eenzelfde bedrag genoteerd, terwijl hij in het kohier der 200e penning over 1644 staat geboekt met de notitie: 'vermits het vercoopen van eenige landen begroot op 9000 pond'.³⁷

In 1652 was hij niet meer in leven; in het kohier van de 200e penning van dat jaar staat geschreven: 'Cent Franssen Danckerts boedell is te niet - verdeelt aende vrienden in Vlaenderen woonachtich dus hier me(morie)'.³⁷

Te Ridderkerk werd een akte geregistreerd van d.d. 19-2-1654 waaruit blijkt dat de te Sint Laurens in Vlaanderen wonende Jan Schoonackere en Joost Dupre en Antonis Dupre, wonende in de parochie van Moerkerken in Vlaanderen, mede-erfgenamen van Vincent Franssen Danckert, overleden tot Ridderkerk in Holland, de Ridderkerkse secretaris Engelbrecht van der Grijp machtigden i.v.m. afhandeling van de boedel van 'ons neeff' Danckert.^{37a}

- c. *Adriaenken Adriaen Willem Gerritsdr.*, van Ridderkerk (1587), overl. na 26-2-1606, tr. (otr. Ridderkerk 18-1 en attestatie naar IJsselmonde gegeven 14-2) 1587 *Jacob Clementsz. Waegemaecker*, van IJsselmonde (1587), wagenmaker te Ridderkerk, overl. tussen 1627 en 1638, zoon van Clement Jacobsz. Timmerman, timmerman te IJsselmonde. Zij was op 3-6-1582 als Adriaenken Adriaen Willem Gerritsdr. doopgetuige te Ridderkerk bij een kind van haar zuster Willemken Adriaensdr. Jacob Clement Waegemaecker transporteerde op 4-1-1599 2 morgen 3 hont in 'Pieter Pieters Hoeff' in Nieuw-Reyerwaard aan Roeloff van Vrieswijck.³⁸ In 1581²⁶ behoorde dit land nog aan Fop Claesz. van Driel en het is opmerkelijk dat in 1599 Van Vrieswijck (Vreeswijck), die was getrouwd met Van Driel's weduwe, dit voormalige Van Driel bezit terugkocht. Jacob en Adriaenken lieten op 26-2-1606 hun jongste kind te Ridderkerk dopen. Blijkens het verpondingskohier van Ridderkerk over 1627 bezat of gebruikte Jacob geen landerijen. Wel werd hij voor een vrij bescheiden (7 gld.) huis aangeslagen.³⁹ Hij moet schaars met aardse goederen zijn gezegend, want hij komt zelfs niet voor in het in het jaar daarvoor opgemaakte kohier der 1000e penning. Evenmin komt hij voor in het uit 1638 daterende haardstedenkohier, zodat hij dan niet meer in leven zal zijn geweest.
- d. *Cornells Adriaen Willemsz.*, boer in Nieuw-Reyerwaard, overl. na 17-10-1646. Blijkens het in 1627 opgemaakte verpondingskohier over Ridderkerk bezat Cornelis Arye Willemsz. in 'Cornelis Willemsz. XX Mergen' in Nieuw-Reyerwaard 300 roeden met de daarop staande woning. Erbij werd aangetekend: 'de wooninge sijnde sober' en deze werd dan ook getaxeerd op het zeer bescheiden bedrag van 4 gld. In dezelfde hoof gebruikte hij nog 11 mergen 150 roeden in huur.³⁹ Deze hoof lag naast 'Willem Gerritsz. XXII Mergen', waarin zijn grootvader, zijn vader en nadien zijn broer Pieter boerden. Over deze Cornelis heb ik voorlopig niets meer te Ridderkerk kunnen vinden. Op 17-10-1646 werd hij nog als belender in Nieuw-Reyerwaard genoemd,⁴⁰ maar hij komt bijvoorbeeld niet voor in de uit 1638 en 1644 bewaard gebleven haardsteden- en verpondingskohieren.
- e. *Pieter Adriaen Willemsz.* alias den Brief, van Ridderkerk, wonende Bolnes (1598), boer in Nieuw-Reyerwaard, overl. Ridderkerk ca. 1652, tr. Ridderkerk (otr. ald. 12-7) 30-7-1598 *Neelken Pleunen*, van Hardinxveld (1598), overl. voor 9-1-1617. Op 22-9-1591 was hij als Pieter Adriaensz. den Briefte Ridderkerk getuige bij de doop van een kind van zijn zuster Adriaentge. Pieter Adryanss., jongste zoon van Adryan Willem Gerytss., aan de ene zijde, en Jaacob Plonen, als rechte bestorven bloedvoogd van de nagelaten kinderen van Neeltgen Pionnen bij voornoemde Pieter Adryanss., geassisteerd met de stedehouder van Ridderkerk, ter andere zijde, kwamen op 9 1-1617 tot uitkoop van de weeskinderen. Pieter behield 3 morgen 75 roeden in Nieuw- Reyerwaard in een weer lands van 22 morgen, hetwelk was belast met 400 rijns gld., met nog het gebruik van 10 morgen huurland. Tevens het 'huys, hoff, barch, schuer', de paarden, koeien, jonge beesten, schapen, huisraad, goud, zilver, en de in- en uitschulden. De weeskinderen: Joestien Pietersdr. geen leeftijd genoemd), Adryaen Pieterss., 12 jaar, en Neeltgen Pieters, 8 jaar oud, kregen 2 morgen 3 hont, dat gemeen lag met de voornoemde 22 morgen, en een bedrag van 27 pond toebedeeld. Joestien zou haar deel krijgen bij de leeftijd van 20 jaar of

eerder huwelijk; de andere kinderen bij 18 jaar. De vader diende de kinderen naar behoren op te voeden etc.⁴¹

Blijkens het verpondingskohier van Ridderkerk over 1627 bezaten P(iete)r. Adriaen Willemsz. en Cent Fransz. cum suis de helft van de hoof 'Willem Geeritsz. XXII Mergen' in Nieuw-Reyerwaard met de helft van de woning in eigendom, terwijl de wederhelft van land en woning door hen werden gehuurd. De woning werd getaxeerd op 14 gld.³⁹ Jacob Geeritss., wonende te Ridderkerk, transporteerde op 13-8-1639 1 morgen 200 roeden in Nieuw-Reyerwaard aan P(iet)r Adriaen Willemsen⁴² en dezelfde dag droeg Cent Franss. Danckaert, eveneens te Ridderkerk wonende, een perceel van 2 morgen 100 roeden aldaar aan Pieter over.⁴³

Johan Hinneman, rentmeester van de heer Van der Werve, transporteerde op 28-6-1646 voor 1925 gld. aan de op Bolnes wonende Pieter Aryen Willemsen 3 morgen 140 roeden 'after Bolles' in de hoof genaamd 'Tonis Tonissen Tien Mergen', aan welk land Pieter zelf al belend was.⁴⁴

Vincent Franssen Danckert transporteerde bij akte van 17-10-1646 voor 1500 gld. aan zijn 'swager' Pieter Aryen Willemsen 2½ morgen in het weer 'Aryen Willemsz. XXII Mergen', gelegen achter Bolnes, zijnde de 9e hoof in Nieuw-Reyerwaard. Aan de zuidzijde was dit land belend aan Cornelis Arye Willemsen.⁴⁰

In het kohier der 1000e penning van Ridderkerk over 1626 werd 'Pr. Adriaen Willemsz. met den kinderen' aangeslagen voor een vermogen van 4000 pond³⁶ Alleen werd hij voor eenzelfde bedrag aangeslagen in het kohier der 200e penning over 1644,³⁷ terwijl volgens hetzelfde kohier over 1652 zijn vermogen was aangegroeid tot 5000 pond.³⁷

Blijkens een verklaring uit 1680 had Martijntien Aryens Man omstreeks 1650 gezegd dat Piertie (= Pieter Ary Willemsz.), de vader van Ary Pietersz., toen onlangs te Ridderkerk was overleden.⁴⁵

Kinderen:

- aa. *Joestien Pietersdr.*, geb. naar schatting ca. 1600, overl. na 9-1-1617.
- bb. *Neeltien Pietersdr.*, ged. Ridderkerk 3-2-1602 (moeder: Janneken Pleunen!, get. Cent Franss., Jacob Pleunen, Aechtien Willems), overl. voor 8-6-1608.
- cc. *Adryaen Pietersz.*, geb. ca. 1604 (wellicht gedoopt te Ridderkerk ten tijde van het hiaat in het doopboek dec. 1603/juli 1605), overl. na 9-1-1617.
- dd. *Neeltgen Pietersdr.*, ged. Ridderkerk 8-6-1608 (vader op Bolnes, get. Adryaentgen Pieters), overl. na 9-1-1617.

Kinderen uit het tweede huwelijk:

- f. *Willem Ariensz.*, ged. Ridderkerk 14-6-1592 (get. Cornells Pieters, Jan Ariens, Anna Jacops, Aeltyen Cornelisdr.).
- g. *Lijntgen Ariensdr.* (wellicht tweeling met voorgaande), ged. Ridderkerk 14-6-1592 (get. als bij f).

- 3. *Pieter Willem Gerritsz.*, geb. naar schatting 1515/'25, woonde op een hofstede in Nieuw-Reyerwaard, overl. ca. 1599, tr. *N.N.* Misschien was Pieter identiek met de Pieter Willemsz., die in de rekening van de waarsman van Nieuw-Reyerwaard over 1554/1555 is vermeld als belender van een verpacht stuk dijk aldaar.⁹ Deze belending betrof een hofstede, die blijkens de rekening van 1553/1554⁸ van Joris Janss. was, terwijl in de rekening over 1555/1556¹⁰ sprake is van 'Joris Janss. leech huys'. Toen stond de hofstede dus leeg. Deze Pieter Willemsz. heeft dus maar kort daarop gewoond. In de rekening over 1559/1560¹¹ is er

sprake van 'Jan Joriss. wedue hofstede', terwijl in 1563/1564¹² er een (Leendert?) Francken op woonde. De eerstvolgende bewaarde rekening van de waarsman van Nieuw-Reyerwaard dateert van 1570/1571¹³ en toen werd Pieter Willem Geritss. vermeld als belender van het betreffende stuk dijk en dus als bewoner van de belendende hofstede. Dank zij diverse bewaard gebleven rekeningen⁴⁶ valt na te gaan dat hij zeker tot in 1595 hierop bleef wonen. Helaas wordt vanaf dat jaar de omschrijving van de belending gewijzigd tot 'van den dick van de noortzijde van (het dorp) off... (etc.)' en is de naam van de bewoner of eigenaar weggelaten.⁴⁷

Opmerkelijk is dat het aan de hofstede belendende stuk dijk in 1596 in huur was genomen door Willem Aerie Swaegers, een persoon die zowel aan de familie van de hier behandelde Willem Gerritsz. als aan de hierna te behandelen familie Penning verwant moet zijn geweest. Ondanks het feit dat Pieter Willem Gerritsz. zelfstandig op een hofstede in Nieuw-Reyerwaard woonde, heb ik hem in Ridderkerk nimmer als eigenaar en/of gebruiker van landerijen vermeld gevonden. Er zijn uit de tweede helft van de zestiende eeuw diverse uitgebreide verpondingskohieren van Ridderkerk bewaard gebleven, waarin alle gebruikers en eigenaars zijn vermeld, maar zijn naam wordt daar tevergeefs in gezocht. Het kan zijn dat de hofstede na ca. 1560 zijn functie als boerenbedrijf had verloren en dat Pieter dit alleen als woonhuis en eventueel als werkplaats of opslagruimte gebruikte.

In de jaren 1585-1598 werd Pieter Willem Gerritsz. diverse malen vermeld gevonden bij tiendverkopingen te Ridderkerk.⁴⁸ In 1593 kocht hij een tiend in Oud-Reyerwaard waarvoor Cornelis Adriaensz. Baes zich als borg stelde.⁴⁹ In 1594 kocht hij een tiend in Nieuw-Reyenvaard en daarbij was Willem Adriaen Swagers borg. Opmerkelijk is dat laatstgenoemde daar zelf een tiend kocht, waarbij Willem Pieterss. de Cleyne voor hem als borg stond.⁴⁹ Deze de Cleyne was identiek met Willem Pietersz. Penninck! Zoals ik in de inleiding opperde, heb ik de indruk gekregen dat degenen die bij tiendverkopingen te Ridderkerk zich als borg stelden veelal tot de verwantenkring van de koper behoorden. Een sterke aanwijzing voor verwantschap tussen Pieter Willem Gerritsz. en Penninck is dan ook het feit dat eerstgenoemde zich in 1597 als borg stelde voor Willem Pietersz. Penninck, toen hij twee tienden in Nieuw-Reyerwaard kocht, terwijl de rollen waren omgedraaid toen Pieter zelf daar een tiend kocht.⁴⁹

Behalve bij de tiendverkopingen komt hij ook voor in de rentmeestersrekening van dat jaar en kreeg hij met Cornelis Jooriss. betaald 'doer bevel van mijnen heeren den dijkgrave ter saeke dat sij kennisse van haere weetenschap gedaen hadden'.⁴

Laatstelijk vond ik Pieter genoemd toen hij in 1597/1598 een tiend in Nieuw-Reyerwaard kocht.⁵⁰ Helaas heb ik geen akten kunnen vinden waaruit de naam van zijn eventuele vrouw en kinderen is gebleken. Ik acht het echter voor waarschijnlijk dat hij de vader was van Willem Pietersz. Penninck, stamvader van het geslacht Penning te Ridderkerk (zie de navolgende genealogie gen. I).

Een zuster van de voornoemde drie broers kan zijn geweest:

4. *Neeltje Willemsdr.*, geb. naar schatting ca. 1525, overl. na 20-2-1597, tr. *Willem Adriaen Swaeger (Arieswager)*, geb. naar schatting ca. 1525, boer in Nieuw-Reyerwaard, overl. tussen 1596 en 20-2-1597, waarschijnlijk zoon van Adriaen Adriaensz., boer in Nieuw-Reyerwaard. Deze Willem kan een wat oudere (half-)broer zijn geweest van o.a. Se) Bastiaan, Leendert en Pieter Adriaensz. Arys wager en mogelijk ook van de eerste vrouw van Willem Pietersz. Penninck.

Blijkens het kohier van de 6e penning van Ridderkerk van ca. 1574 gebruikte Willem Arieswager tezamen met Arien Willem Gheritss. 6 morgen 1 hont huurland in 'Willem Gheritssoons wedue XXII Mergen' in Nieuw-Reyerwaard.¹⁹

Ik heb het vermoeden dat de beide gebruikers zwagers van elkaar waren, d.w.z. dat Arieswager was getrouwd met een zuster van Arien Willem Gheritss. en om die reden gerechtigd was op dit gedeelte van zijn vrouws ouderlijk huurland in die hoof. Tezelfdertijd gebruikte Willem Arien Swager nog 9 morgen 4 hont huurland in 'Adriaen Heynenss. X Mergen' in Nieuw-Reyerwaard.¹⁹ Blijkens het voorgaande kohier van de 10e penning over 1561 werd dit perceel toen gehuurd door een Adriaen Adriaensz., die mogelijk zijn vader was. In het erop volgende bewaard gebleven kohier van de 50e penning van ca. 1575 staat Arieswager niet als mede-gebruiker van het stuk land in 'Willem Geritss. XXII Margen' geboekt, maar weer wel in 'Willem Hijmanss. X Mergen'; ditmaal van de gehele hoof.²¹ In het kohier van de 100e penning van ca. 1575/1579 staat Willem Aryenss. Swaeger weer als gebruiker in beide hoeven geboekt,²⁴ maar in die van de 100e penning over 1579²⁴ en 1581²⁶ alleen voor 'Aryen Heymanss. X Margen' en dan alleen voor 9 morgen 4 hont.

Op 3-11-1583 was 'Neeltgen Willem Adriaenswaghers huysfrou' te Ridderkerk doopgetuige voor een kind van Bastiaen Adriaensz. (Aryswager) en Lijsken Jansdr., terwijl zij als 'Neeltyen Willemsdochter huysvrouw van Willem Aryenss.' dit te Ridderkerk was op 28-3-1587 voor een kind van Pieter Adriaensz. (Aryswager) en Marytyen Segersdr. Tussen 1580 en 1597 werd Willem Adriaenswaeger(s) vele malen vermeld gevonden als koper en borgsteller bij tiendverkopen te Ridderkerk.⁴⁸ Zo was hij in 1594 borg voor Pieter Willem Geritss., terwijl Willem Pieterss. de Cleyne (= Penninck) zich toen voor hem als borg stelde.⁴⁹

In 1596 pachtte hij een stuk dijk in Nieuw-Reyerwaard, dat aan de noordzijde was belend aan de hofstede waar Pieter Willem Gerritsz. op woonde.⁴⁷ Een jaar later bleek dit dijkperceel gehuurd te zijn door Willem Willemsz., 'naegelaeten soon van Willem Aerieswaegher'.⁵¹

Neeltje Willems, weduwe van Willem Arien Swaeger, geassisteerd met haar te Ridderkerk wonende zoon Willem Willemsz. als haar gekoren voogd, verklaarde op 20-2-1597 voor de baljuw van Zuid-Holland 96 Car. gld. 8 s. 1 blank schuldig te zijn aan Koen Cleysz., wonende in het Molenambacht. Voor deze lening waren Arien Willemsz., wonende in Bonaventura, en Hendrick Geerisz., wonende te IJsselmonde, borgen.^{51a} Het is onduidelijk wie de eerstgenoemde borg was. Mogelijk ook een zoon van Neeltje.

Genealogie

I. *Willem Pietersz. geseyt de Cleynen (Cleyne, de cleyne Willem) alias Penninck*, geb. naar schatting ca. 1550, van Ridderkerk (1585), boer aan de Grasdijk in Nieuw-Reyerwaard, overl. voor 20-9-1626, tr. 1e naar schatting ca. 1573 *N.N. (Leentje? Adriaensdr. Aryswager?)*, overl. voor medio 1584, tr. 2e Ridderkerk (otr. ald. 3-12-1584) 5-1-1585 *Baeltgen Pieter Huybertsdr. (Hubertsdr.)*, van Ridderkerk (1585), overl. tussen 15-5-1627 en 14-5-1632, dochter van Pieter Huybertsz. en mogelijk Stijntje N.N.

Omstreeks 1573, sedert welk jaar hij voor het eerst als landgebruiker werd vermeld, zal Willem Pietersz. voor de eerste maal zijn getrouwd. Ik heb het sterke vermoeden dat deze vrouw een telg van het Ridderkerkse geslacht Aryswager (ook wel genaamd: Saentgen) was en wel een zuster van o.a. Leendert, Pieter (Saentgen) en (Se)Bastiaen Adriaensz. Aryswager, vermoedelijk zonen van een Adriaen Adriaensz., boer in Nieuw-Reyerwaard. Wellicht een oudere broer van hen was Willem Ariens Swager, getrouwd met Neeltje Willemsdr., die een zuster kan zijn geweest van Pieter Willem Gerritsz., de waarschijnlijke vader van Penninck. Dit kan het feit verklaren dat Willem Leendertsz. Aryswager in 1626 optrad als voogd over de minderjarige weeskinderen van

Penninck's voorkind Leentgen, getrouwd met Ot Willemsz. Deze Willem Leendertsz. Aryswager,⁵² een grote boer en o.a. hoogheemraad in West-IJsselmonde, was een zoon van Leendert Adriaensz. (Aryswager), boer in Nieuw-Reyerwaard, wiens zuster dan vermoedelijk de moeder van Leentgen, het voorkind van Penninck was. Willem Aryswager zou dan in 1626 als voogd zijn opgetreden voor zijn minderjarige volle neefje en nichtje. Omdat Penninck zijn eerste dochter uit zijn tweede huwelijk ook Leentgen noemde -hoewel hij dus al een in leven zijnde dochter met deze naam uit zijn eerste huwelijk had - vermoed ik dat zij naar Penninck's eerste vrouw is vernoemd. Penninck kan geïdentificeerd worden met de Willem Pieterss. die sedert kerstmis 1573 een perceel land van 1 morgen in de Nieuw-Reyerwaard voor zeven jaar in huur aannam uit de geannoteerde landerijen van Jacob Pijnssen van Steenhuysen.^{52a}

Tezelfder tijd nam een Willem Pieterss. van dezelfde voormalige eigenaar een perceel in Nieuw-Reyerwaard in pacht, maar blijkens een latere notitie was deze naamgenoot in 1575 secretaris (kennelijk van Ridderkerk)^{52b} en in 1581²⁶ al niet meer in leven.

Rond 1575 kreeg 'Wyllem Pyetersz. an den Grasdijck' in de hoof 'Wyllem Heermansz. (Harmansz.) XXVI Maerghen 500 Roeden' (of 5 hont) in Nieuw-Reyerwaard een perceel ter grootte van 2½ morgen 1½ hont in eigendom, terwijl hij daarnaast in die hoof nog eens vier percelen van in totaal 7 morgen 3½ hont huurde van diverse particulieren uit Den Haag, Dordrecht, Rotterdam en Bolnes, o.a. ook de met kerstmis 1573 in huur genomen 1 morgen van Jacob Pijnssen van Steenhuysen. In de genoemde hoof bezat (waarschijnlijk zijn oom) Aryen Wyllem Gerytsz. met zijn weeskinderen een stuk eigen land van 2 morgen 3 hont,²¹ die dit blijkens het voorgaande, van omstreeks 1574 daterende, kohier nog zonder zijn weeskinderen bezat.¹⁹

Het is opmerkelijk dat zowel Willem's perceel eigen land als de huurlanden rond 1574¹⁹ in deze hoof gebruikt werden door Willem Hermansz. (Harmansz., Heermansz.), telg van een oud vooraanstaand boerengeslacht in het Ridderkerkse, die kort na het opstellen van dit kohier zal zijn gestorven. Men zou in eerste instantie vermoeden dat Willem Pietersz. deze landerijen door koop en door overname van pacht had verkregen, ware het niet dat hij ook in de polder Oud-Reyerwaard een perceel land in pacht kreeg, dat voorheen door genoemde Willem Hermansz. in huur werd gebruikt! Het betrof 2½ morgen in 'Mon Schouten Vijff Mergen V Roeden', dat 'Willem Pietersz. aen den Grasdijck' blijkens de kohieren der 100e penning over 1579²⁵ en 1581²⁶ van Cornelis Claesz. (= Van Driel) te Dordrecht in pacht hield. De voorgaande kohieren der 100e penning over ca. 1574²⁴ en de 50e penning over ca. 1575²¹ zijn niet meer volledig bewaard gebleven en hierin is de betreffende hoof niet meer terug te vinden, maar blijkens het kohier der 6e penning over ca. 1574¹⁹ werd dit perceel door Willem Hermansz. van Cornelis Claesz. in pacht gehouden.

Ik tast momenteel nog volkomen in het duister aangaande de eventuele verwantschap van Willem Hermansz. met de een generatie jonger zijnde Willem Pietersz. (Penninck), in wiens boedel hij lijkt te zijn gaan zitten. Misschien liep deze eventuele familieband via de moeder van Penninck, die dan vóór Willem Hermansz. moet zijn overleden, anders was haar door mij veronderstelde echtgenoot Pieter Willem Gerritsz. wel in zijn rechten getreden, tenzij diens zoon Penninck uitdrukkelijk als (mede)erfgenaam van Willem Hermansz. zou zijn aangewezen. Zonder nadere gegevens blijft dit alles echter puur speculatief! Opmerkelijk is dat (de waarschijnlijke oom) Adriaen Willem Gerritsz. nog voordat Willem Pietersz. in de genoemde hoof land in eigendom kreeg en ging pachten, dus nog ten tijde van Willem Hermansz., in het bezit was van zijn perceel eigen land aldaar. Het is niet zeker of deze twee stukken eigen land naast elkaar lagen, want de volgorde van de percelen in de diverse kohieren is niet altijd dezelfde. Hoe Adriaen Willem Gerritsz. in het bezit van zijn perceel is gekomen is mij ook nu weer niet duidelijk. Zoals eerder gezegd, is het onzeker wie er de eigenaar en/of bruiker in 1561 van was geweest, aangezien na dat jaar enige landerijen in die hoof moeten zijn verkaveld. Misschien had Adriaen Willem Gerritsz. zijn stuk land gewoon door koop verkregen.

Tot in het bewaard gebleven kohier van 1581 ²⁶ komt Willem Pietersz. (Penninck) voor met de genoemde voormalige landerijen van Willem Hermansz. in Oud- en Nieuw-Reyerwaard en de hofstede aan de Grasdijck, die in 'Willem Hermansz. hof' stond, en deze zou nog enige generaties lang in het bezit van de familie Penning blijven.

In de rekening van de waarsman van Nieuw-Reyerwaard over 1587 is sprake van de volgende post: 'ontf(angen) van Willem Pieterss. van een worf met die teelinghe derop staende dy hy drye jaeren gepacht heeft' (1^e derde jaar).⁵³ Mogelijk heeft deze post betrekking op Penninck, al is voor-zichtigheid geboden daar in die tijd meer naamgenoten in Ridderkerk leefden.

In 1594 kocht Willem Pieterss. de Cleyne een tiend in Nieuw-Reyerwaard, waarbij Pieter Thoenis zich als borg stelde. Zelf stelde Willem zich borg voor Willem Adriaen Swager.⁴⁹

In 1596 kocht hij als Willem Pieterss. Penninck een tiend in Nieuw-Reyerwaard, waarbij Fop Adriaenss. Cooman zich borg stelde. Penninck zelf stelde zich toen twee maal borg voor Pauwels Gleyen en voor (diens vader?) Gleyen Adriaen Geeritss.⁴⁹

Bij de tiendverkopingen van 1597 kocht Penninck een tiend waarvoor Adriaen Cornelis Willems. uit Bolnes zich borg stelde, terwijl hijzelf voor Geridt Jooris Thoeniss., wederom voor Pauwels Gleyen, en tot twee maal toe voor (waarschijnlijk zijn vader) Pieter Willem Geeritss. als borg optrad.⁴⁹

Bij de tiendverkopingen van 1599 stelde Pauwels Gleyen zich voor Penninck als borg, terwijl Penninck zich als zodanig stelde voor genoemde Pauwels en voor Gerrit Jooris Thoeniss.⁴⁹ In de eropvolgende jaren tot de rekening over 1623/1624 werd Penninck veelvuldig als koper en borg vermeld gevonden, waarbij de naam van Pauwels Gleyen - hij woonde net als Penninck aan de Grasdijck - steeds weer naar voren komt.⁵⁴

Vanaf 1595/1596 werd Willem in de rentmeestersrekeningen met de naam Penninck aangeduid, maar in 1604 staat hij toch weer een enkele maal als 'Willem Pieterss. cleyen Willem' geboekt ⁵⁵. In een Ridderkerkse akte gedateerd 16-1-1602 assisteerde Willem Pietersen ene Mariken Pietersdr., weduwe van Jan Adriaensen.⁵⁶ Laatstgenoemde kan worden geïdentificeerd met de Ridderkerkse boer Jan Adriaensz. Punt, waarsman van OudReyerwaard.⁵⁷ Zijn (tweede) vrouw Mariken Pietersdr. zal een zuster zijn geweest van Baeltgen Pieter Huybertsdr., de laatste vrouw van Willem Pietersz. Penninck en identiek met de Maertgen Pieter Huybertsendochter, die op 20-3-1586 te Ridderkerk optrad als getuige bij de doop van een kind van het echtpaar Penninck. Een Jan Ariens was op 13-10-1591 eveneens getuige bij de doop van een kind van dit echtpaar.

Mogelijk was Penninck identiek met de Willem Pietersz. te Ridderkerk, die op 3-7-1596 tezamen met Cornelis Pietersz. Cranendonck of Pieter Woutersz. en Tijs Elmont als borg is genoemd voor Pieter Anthonisz. in Bolnes, toen hij een merrie had gekocht.⁵⁸ Cranendonck en Pieter Woutersz. waren aantoonbaar verwanten van Pieter Anthonisz.⁵⁹ Laatstgenoemde was landgebruiker in de nabijheid van de hofstede van Adriaen Willem Gerritsz., de waarschijnlijke de oom van Penninck. Een Adriaentien Pieter Teunen was op 18-2-1599 doopgetuige van een kind van Penninck. Zij was identiek met Pieter's vrouw Adriaentje Pietersdr.,⁶⁰ die misschien een zuster van Penninck was. Opmerkelijk is dat zowel bij de doop van een van haar kinderen (Ridderkerk 4-11-1582) als bij een kind van Penninck (Ridderkerk 2-12-1593) de Barendrechtse secretaris Jan Jansz. als getuige optrad. Ook trad daar op 1-6-1597 een Baertgen Pieters als getuige op voor een kind van Pieter Anthonisz., die identiek zou kunnen zijn geweest met Baeltgen Pietersdr., de laatste vrouw van Penninck, ofwel met haar zuster Aertgen.

Op 30-1-1589 eiste Aryn Gerytss. voor schout en heemraden te Ridderkerk van Willem Pieterss. cleyen Willem de betaling van 40 rijns gld. volgens zekere obligatie.⁶¹

Een akte van 11-12-1599 noemt Willem Pieters Pennyck met Imont van Jonckholt (schout van Ridderkerk), Cornelis Adryans Niessen en Ghijs Jochems als de vier 'arbyters ofte seghluyden' in een zaak voor het gerecht te Ridderkerk van Adryan Koessen.⁶²

Op 7-4-1601 deed Baelken Pieters, de huisvrouw van 'Willem Pietersz. aen den Grasdijck' te Ridderkerk belijdenis,⁶³ haar man Willem Pietersz., 'woonende aen den Grasdijck', volgde op 23-6-1601.⁶³

Voor de schout en heemraden van Ridderkerk verklaarde Willem Pieters Pennyck op 30-1-1602 11 pond schuldig te zijn aan Cornelis Willem(sz.) Jonckynt en dat vanwege zijn borgstelling voor Melys Frans te Nieuw-Lekkerland.⁶⁴ Op het einde van zijn leven was Willem Pietersz. Penninck bloedvoogd van de nagelaten weeskinderen van Ary Cornelis Voppen en Aertgen Pietersdr, een boerenechtpaar dat in een bescheiden huisje aan de Grasdijck in Oud-Reyerwaard had gewoond en diverse percelen land in huur had gebruikt. Na Penninck's overlijden trad zijn zoon Pieter in diens plaats als bloedvoogd.⁶⁵ In eerste instantie zou men denken dat Aertgen Pietersdr. een zuster of halfzuster van Willem Pietersz. Penninck geweest zou kunnen zijn. Aangezien deze vrouw zeker een generatie jonger dan Penninck was, meen ik eerder Aertgen als een zuster van Penninck's laatste en veel jongere vrouw Baeltgen Pieter Huybertsdr. te moeten aanmerken. Aertgen Pietersdr. was wellicht identiek met de Aelken Pietersd., op 25-12-1593 getuige bij de doop van een kind van het echtpaar Penninck te Ridderkerk. In feite was Willem Penninck dan geen echte bloedvoogd, aangezien hij dan slechts via zijn vrouw Baeltgen aan de voornoemde weeskinderen verwant was. Zoon Pieter Willemsz. Penninck kon in dat geval wel ten rechte bloedvoogd genoemd worden, aangezien hij dan via zijn moeder de weeskinderen na in den bloede stond. Baeltgen Pietersdr., weduwe van Willem Pietersen Penninck, geassisteerd met P(iete)r Jacobsen Craennendoncq, haar gekozen voogd, aan de ene zijde, en P(iete)r Willemsen Penninck, voor hem zelf, Corn(elis) Cornelissen Niesen, man en voogd van Leentgen Willemsdr., Lenert Pietersen Noteboom, man en voogd van Sijtgen Willemsdr., Jacob Ariensen, getrouwd met Bastiaentgen Willemsdr., en Pietertghen Willemsdr. en Stijntgen Willemsdr., met hun voornoemde broer P(iet)r Willemsen Penninck, als hun voogd, en Willem Otten en Leentgen Otten, kinderen van Leentgen Willemsdr., met hun voogd Willem Leendertsen Aryeswaeger, allen kinderen en kindskinderen van zaliger Willem Pietersz. Penninck, ter andere zijde, kwamen op 20-9-1626 tot uitkoop. Baeltgen Pietersdr. zou de woning met 'berch, schuyr, boomgaert' etc. met de meubelen, have etc, 4 morgen eigen land en nog 6½ morgen bruikland bij de woning behouden en daarvoor zou zij aan haar kinderen en kleinkinderen gezamenlijk 1250 ponden in termijnen uitbetalen. Haar zoon Pieter kreeg daarenboven nog 100 ponden voor gedane diensten.⁶⁶ Blijkens het verpondingskohier van Ridderkerk over 1627 bezat de weduwe van Willem Pietersz. Penninck in 'Willem Harmansz. XXVI Mergen 500 Roeden' in Nieuw-Reyerwaard 4 morgen met daarop een huis in eigendom, terwijl zij in dezelfde hoof nog percelen van 4 morgen 300 roeden en 1 morgen in pacht had. Het huis werd voor 10 gld. aangeslagen (de duurste woningen, ongetwijfeld grote boerderijen, werden voor 30 gld. aangeslagen).³⁹

Op 14-5-1632 compareerden Adriaen Willemsen, voor hem zelf, Cornelis Cornelissen Niessen, man en voogd van Leentgen Willemsdr., Lenert Pietersen, man en voogd van Sijtgen Willemsdr., Jacob Ariensen Polderman, man en voogd van Bastiaentgen Willemsdr., en de voornoemde Adriaen Willemsen Penning, als voor deze gelegenheid gekozen voogd van zijn zusters Stijntgen en Pietertgen Willemsdr., gezamenlijk kinderen en erfgenamen van Baeltgen Pietersdr. Zij transporteerden aan (hun broer) Pieter Willemsen Penning zes 7e parten van een 'woning, berch, keeten, boomgaert' etc. met de 4 morgen eigen land waar deze woning op stond, gelegen in Nieuw-Reyerwaard in 'Willem Harmansen XXVI Mergen', als zijnde de Xle Houve in het dorpscohier. Dit goed strekte van 'den oudreyerwaertse grasdijck' tot aan 'willaerts dijcxke'. Tevens droegen zij zes 7e parten over van de bij deze boerderij behorende huurlanden.⁶⁷

Kind uit het eerste huwelijk:

1. *Leentgen Wilemsdr. Penninck*, overl. voor 20-9-1626, tr. *Ot(to) Willemsz.*, woonde aan de Droogendijck onder Ridderkerk (1597), overl. kort voor 1627, wellicht zoon van Willem Ottensz., landgebruiker te Rijsoord, Sandelingenambacht en Hendrik-Ido-Ambacht ^{67a} Van 1582 tot in 1602 werd Ot(to) Willemsz. regelmatig vermeld gevonden als koper en borg bij tiendverkopingen te Ridderkerk. ⁶⁸ Tal van keren was hij borg voor ene Pieter Diercx. Moelener (Moolener), die zich ook als borg voor Otto stelde, zodat zij verwant kunnen zijn geweest. Gezien het feit dat hij reeds in 1582 mondig was en in 1626 nog minderjarige kinderen had, zal hij ouder dan zijn vrouw Leentgen zijn geweest. Wellicht was dit dan ook niet zijn eerste huwelijk geweest. Het is overigens opmerkelijk dat zijn huwelijk met Leentgen, noch de dopen van zijn kinderen, te Ridderkerk of Rijsoord zijn teruggevonden. Aangezien hij aan de Droogendijck, tegenover Rijsoord, Sandelingen-ambacht of Hendrik-Ido-Ambacht woonde, kunnen de kinderen ook nog in Hendrik-Ido-Ambacht ten doop zijn gehouden, maar van die gemeente zijn de doopregisters pas vanaf 1625 bewaard gebleven. Een andere mogelijkheid is dat dit gezin rooms-katholiek is gebleven. Een akte van 2-10-1597 spreekt van het huis en de boomgaard van Oth Willems als belending van het huis met boomgaard van Cornells Pieters Visseher aan de Droogendijck in de jurisdictie van Ridderkerk. ⁶⁹
 Agata Beertendochter en Stijntyen Beertendochter ontsloegen bij akte van 24-11-1603 hun oom Otto Willems. van het voogdijschap over hen. ⁷⁰ Op welke wijze Otto hun oom was heb ik niet kunnen vaststellen. Vermoedelijk was hij in 1627, toen het verpondingskohier over Ridderkerk werd opgemaakt, niet meer in leven. Hij staat geboekt voor een huis dat werd aangeslagen voor het bescheiden bedrag van 7 gld., maar bij zijn naam is echter geschreven: ‘op Grietgen Aryen den Boel’. ³⁹
 Op 20-9-1626 waren van dit echtpaar twee minderjarige, dus zeker na 1608 geboren, kinderen in leven: Willem Otten en Leentgen Otten. Volgens het latere, ongedateerde testament van hun tante Pietertgen Willemsdr. Penning, dat evenwel uiterlijk in januari 1658 werd opgemaakt, waren er toen ook kleinkinderen in leven.

Kinderen uit het tweede huwelijk:

2. *Leendertgen (Leentgen, Lijntgen) Willemsdr. Penning*, ged. Ridderkerk 20-3-1586 (ouders: Willem Pieterss. en Baeltgen Pieters dochter, get. Aert Aertss., Barber Huyghendochter, Maertgen Pieter Huybertsendochter, ‘altesamen tot Ridderkerck’), j.d. (1612)/weduwe (1616) van Ridderkerk, overl. na 3-1-1658, tr. 1e Ridderkerk (1^e gebod ald. 4-11) 30-11-1612 *Aert Cornelisz. Leeuwenborch*, j.g. van Ridderkerk (1604), wednr. van/tot Ridderkerk (1611, 1612), boer aan de Blaak onder Mijsheerenland, overl. 1615/1616, zoon van Cornells Adriaensz. den Jonghen (van) Leeuwenboirch alias Den Jongen alias Kerssenboom, boer op de hofstede ‘den Leeuwenboirch’ in Nieuw-Reyerwaard, heemraad van Ridderkerk, en Jenneken Aertsdr. ⁷¹ Hij tr. 1e Ridderkerk 1-8-1604 *Roockxen Aertsdr. Calis*, geb. ca. 1579, j.d. van Ridderkerk, overl. ca. 1610, dochter van Aert Aertsz. Calis en Aechty (lechte) Ariensdr. (Aryswager), en tr. 2e Ridderkerk (1^e gebod ald. 20-3) 17-4-1611 *Mariken Jansdr.*, j.d. tot Ridderkerk. Leendertgen tr. 2e Ridderkerk (1^e gebod ald. 31-1) 28-2-1616 *Cornelis Cornelisz. Waelboer alias Niesen alias jonge Nies*, j.g.(1615)/wednr. (1616) van Ridderkerk, boer aan de Blaak onder Mijsheerenland, overl. voor 1646, Hij tr. 1e (1^e gebod Ridderkerk 18-1) 1615 *Pietertje Bastiaensdr.*, j.d. van Ridderkerk. Doopgetuige Aert Aertss. in 1586 zal Aert Aertz. Calis zijn geweest, de man van Iechtje Adriaensdr. Aryswager. Barber Huyghendr. was getrouwd met de uit Krimpen afkomstige Leendert Pietersz. Hun relatie met het echtpaar Penning is niet duidelijk. Leendert was geen broeder van moeder Baeltje. De derde doopgetuige was wel een zuster van de moeder van het kind. Van 4-3-1622 dateert de staat van ontvangsten en uitgaven van de boedel van zaliger Aert A(e)rts, in leven gewoond hebbende op Slikkerveer. Hierin is o.a. sprake van

Cornelis Aerts, het weeskind van Roocken Aertsdr. bij Aert Cornelisz. Leeuwenborch en de twee nakinderen van Leeuwenborch bij Leentgen Willemsdr. Tevens is er sprake van betaling aan de boedel door ene Willem Pieter Willemsz. op den Dijk vanwege een stuk vee.⁷² Hij was evenwel niet identiek met Willem Pietersz. Penninck, maar zal dezelfde zijn geweest als Willem Pietersen Pret alias op ten Dijk, die genoemd is in een akte van 7-9-1661.⁷³

Van 19-3-1626 dateert een akte waarin is opgesomd hetgeen Jacob Aertsen en Roocxken Aertsdr., nakinderen van zaliger Aert Cornelisz. Leeuwenburch, geprocreerd bij Leentge Willems, als vaderlijke goederen toekwamen: 2/3 parten van 2 morgen 225 roeden eigen land aan de Westsijtse Wech, gemeen liggend met hun half- broer Cornelis Aertsen, zijnde hun portie 950 roeden. Dit land was toen voor vijfjaar verpacht aan Gerrit Lodewijcx Smit en Claes Robben. De roerende goederen waren voor onderhoud van de kinderen verkocht en hun stiefvader Cornelis Cornelissen had tot de maand juni 1625 voor hun onderhoud betaald. Voorts beloofde hun stiefvader tegenover bloedvoogd Aryen Cornelisz. Leeuwenburch en schout Pieter Pietersz. als oppervoogd, de kinderen te zullen onderhouden voor de tijd van vier jaren, ingaande met juni 1626. Gedurende die tijd zou hij het genoemde land ook van de kinderen pachten.⁷⁴

Cornelis Cornelissen Niessen, als man en voogd van Leentgen Willemsendr., wonende onder Mijnsheerenland, transporteerde op 24-4-1627 aan Wouter Pionen 2 morgen 225 roeden, voet onder voet gemeen liggend in een perceel van 4 morgen 450 roeden met de weeskinderen van Aert Cornelissen Leeuwenburch onder Nieuw- Reyerwaard int Lange landt, strekkende van de Westzijdtsche Wech tot aan den Crommenwech.⁷⁵

Cornelis Cornelisen Niesen, wonende aen den Blaeck onder de jurisdictie van Heinenoord, attesteerde op 24-6-1641 over zijn ca. 27 jaar oude dochter Roocken Aerts inzake door Lendert Janssen Cappedijck met diens schuit aangevoerd bier.⁷⁶

Op 1-1-1646 (er staat ten onrechte 1645) werd voor Jacob Aertsen Leeuwenburch een schuldbrief opgemaakt t.b.v. Adryaen Pietersen Cranendonck te Mijnsheerenland, waarbij hij een perceel 'teelant' in het Nieuwe Zomerland als zekerheid stelde, hetwelk aan de oostzijde was belend aan de weduwe (= zijn moeder) of erfgenamen van (zijn stiefvader) Cornelis Cornelissen Niesen.⁷⁷

Op 16-5-1651 werd voor Jacob Leuwenburch wederom een schuldbrief opgemaakt, ditmaal t.b.v. Thijs Pietersen Cramer van Weert. Hierbij stelde hij land onder Heinenoord als zekerheid dat oostelijk belend was aan 'Leentge Willems den voors. comparant sijne moeder'.⁷⁸ Leentje Willemsdr., weduwe van Cornelis Cornelisz. Jonge Nies, wonende aan de Blaeck, maakte op 7-7-1651 te Dordrecht haar testament. Zij vermaakte 11 hont land in het Oostzomerland voor de ene helft aan haar zoon Jacob Aertse Leeuwenborch of diens kinderen en voor de andere helft aan haar dochter Janneken Cornelis of haar kinderen, terwijl haar dochter Roocxken Aertsdr. 700 gld. zou ontvangen. De rest van haar nalatenschap zou elk voor een derde part komen aan de voornoemde kinderen. Echter zou Roocxken gedurende het leven van haar man alleen het vruchtgebruik van haar portie mogen hebben. Uit dit testament blijkt dat er één en ander met hun financiële situatie niet in de haak was. Indien zij bij het overlijden van haar moeder reeds weduwe zou zijn, zou zij - behoudens zekere voorwaarden - hier wel de vrije beschikking over krijgen. Na haar overlijden zouden haar kinderen dit ook hebben.⁷⁹

Op 3-1-1658 maakte Leentge Willems, weduwe van Cornelis Cornelis Waelboer, wonende aan den Blaeck, ten hare huize opnieuw een testament. Zij benoemde haar kinderen en haar kindskinderen in hun ouders plaats tot haar universele erfgenamen. Aan haar zoon Jacob Aerts Leeuwenburch en diens tegenwoordige huisvrouw vermaakte zij levenslang de inkomsten van een derde part in 11 hont land in het Oostzomerland onder Heinenoord, dat

aan de westzijde aan Leeuwenburch belend was. Na hun overlijden zou dit aan hun kinderen komen. Tot voogden over haar minderjarige erfgenamen benoemde Leentge ‘de naeste van den bloede van vaders sijde’. Leentge bekrachtigde haar wilsbeschikking met haar handmerk.⁸⁰ Zie voor nadere gegevens over haar en haar nageslacht: *Ons Voorgeslacht* jaargang 1965.⁸¹

3. *Syken (Sijtgen) Willemsdr. Penning*, ged. Ridderkerk 16-4-1589 (ouders: Willem Pieterss. Cleyn en Baelyte Hubertsen dochter, get. Lenaert Lenaertss., Marycken Coraelis), j.d. van Ridderkerk (1615), overl. tussen 14-5-1632 en 151-1658, tr. le Ridderkerk (1e afk. ald. 4-1) 31-1-1615 *Quirijn Goosensz.*, j.m. van IJsselmonde (1615), overl. voor 1626, tr. 2e voor 20-9-1626 *Leendert Pietersz. Noteboom*, overl. tussen 8-9-1642 en mogelijk 15-1-1658. De doopgetuigen uit 1589 kan ik voorlopig niet in verband met de ouders van Syken brengen. Op 8-9-1642 verklaarde Adriaen Joppe 200 ponden schuldig te zijn aan Leendert Pietersz. Noteboom, waarvoor hij een huis aan de IJsselmondse Westdijk op hypotheek zette.⁸²
4. *Pietertyen Willemsdr. Penning*, ged. Ridderkerk 13-10-1591 (ouders: Willem Pieterss. en Baelyten Pyetersendr., get. Jan Arienss., Truytyen Leenaerts dochter), woonde aan de Grasdijck onder Ridderkerk, ongehuwd overl. voor 26-1-1658. De doopgetuige Jan Arienss. zal identiek zijn geweest met Jan Ariensz. Punt, getrouwd met een zuster van moeder Baeltje. De tweede doopgetuige kan ik niet plaatsen. Op een onbekende datum, uiterlijk in januari 1658, kwamen twee heemraden en de secretaris van Ridderkerk ten huize van Pietertgen Willems, bejaarde dochter, aan de Grasdijck onder de jurisdictie van Ridderkerk, alwaar zij haar ziek aantroffen. Zij verklaarde haar testament te willen maken en legateerde aan de kinderen en kindskinderen van Ott Willemsen, geprocureerd bij haar halfzuster Leentgen Willems, 25 Car. gld., met welk bedrag zij geen aanspraak meer konden maken als mede-erfgenamen in haar boedel. Aan Cornelis Quirijnen en aan Maertgen Quirijnen, haar zusters zoon en dochter, vermaakte zij ieder 25 Car. gld. Haar broeder Aryen Willemsen vermaakte zij 100 Car. gld., welk bedrag hij haar schuldig was met alle verlopen en nog te bekomen interesten. Hiermee zou ook hij verder van haar nalatenschap worden uitgesloten. Voordat haar boedel verdeeld zou worden zouden alle schulden van haar broer Pieter Willemsen Penning, die hij als beschadigde borg voor zijn broer Aryen Willemsen had betaald, moeten worden ingelost. Het restant zou moeten worden verdeeld onder haar broer (Pieter) en haar zusters of hun kinderen. De kinderen van de voornoemde Leentgen Willemsdr. en de voornoemde Aryen Willemsen waren hiervan dus uitgesloten. Pietertgen sloot de schout en gerechten etc. van bemoeienis met haar nalatenschap uit.⁸³ Pieter Willemsen Penning, oud-heemraad van Ridderkerk, voor hem zelf alsmede met procuratie (met een onder de hand verleden akte d.d. 15-1-1658) van Aryen Willemsen Penning en Leentgen Willems Penning, zijn broeder en zuster, en van Pieter Leendertsen Notenboom, zijn ‘neve’, en Aryen Henricxsen, wonende te Ridderkerk, als getrouwd hebbende Stijntgen Willems Penning, voor hem zelf, allen mede-erfgenamen van Pietertgen Willems Penning, transporteerden op 26-1-1658 voor 400 Car. gld. aan Dirck Cleysen van Driell, als getrouwd hebbende Maertgen Quirijnen, en Cornelis Focquede, als getrouwd hebbende Quirijntje Quirijnen, beiden wonende te Ridderkerk, een ‘huysken’, erf en beteling etc. aan de zuidzijde van den Grasdijck, gelegen tegenover de woning van Jacob Aryensen Vinck en zoals door Pietertgen bezeten is.⁸⁴
5. *Christina (Stijntgen) Willemsdr. Penning*, ged. Ridderkerk 2-12-1593 (ouders: Willem Pietersen en Baelken Pietersdr., get. Jan Jansoon, secret(aris) van Barendrecht, Aertken Pietersd.), j.d. van en won. Ridderkerk (1648), overl. tussen 13-10-1659 en 30-11-1669, tr. Ridderkerk (otr. ald. 17-10) 8-11-1648 *Ary Hendricksz. Bleycker*, j.m. van Ouderkerk, won. Ridderkerk (1648), overl. tussen 13-10-1659 en 30-11-1669. Het familieverband met

secretaris Jan Jansz. en de ouders van Christina ontgaat mij tot op heden. De tweede doopgetuige moet een zuster van moeder Baeltje zijn geweest. Vermoedelijk was zij identiek met de Stijntje Willemsdr., die ten tijde van de Ridderkerkse predikant Ds. Hendricus Colvius (1626-1642) door de kerkeraad werd 'vermaent omdat se schellen van de oogen afgelesen hadde ende aengeseyt, dat se sulx in geenderley maniere meer soude bestaen te doen, als een saecke die noch met natuerlycke noch schriftuerlycke reden bestaen can ende waeronder de satan syn personage speelt'. Stijntje, die wellicht paranormale gaven bezat, verklaarde aan de kerkeraad 'sulcx uyt onnoselheyt gedaen te hebben ende belooft dat se nimmermeer sulcx wederom doen soude'.⁸⁵ Mogelijk stond Stijntje in het Ridderkerkse wereldje als een zonderlinge vrouw bekend en is dit de reden geweest waarom zij als huwbare jongedochter aanvankelijk niet aan de man kwam.

Op 22-1-1647 stelde Stijntgen Willems Penning, 'bejaerde dochter', zich borg voor haar broer Pieter, toen hij geld leende van de Armen van Ridderkerk. Zij plaatste haar handmerk onder de akte.⁸⁶

Aryen Henricxsen Bleycker en Stijntgen Willems Penning, echtelieden wonende te Ridderkerk, maakten op 13-10-1659 aldaar een mutueel testament. Na de dood van de langstlevende zou de nalatenschap elk voor een helft komen aan hun beider 'naaste vrienden ende bloetverwanten ab intestato'. Ingeval de langstlevende mocht komen te hertrouwen diende deze afstand te doen van de helft der boedel t.b.v. de erfgenamen van de eerstgestorvene. Zij verboden dat er een inventaris van de boedel opgemaakt zou worden. Tot voogden over hun eventuele minderjarige erfgenamen benoemden zij hun naaste verwanten, 'die sy luyden de voochdijschap van herten sijn toevertrouwende'. Hij plaatste zijn handtekening onder de akte; zij haar handmerk.⁸⁷

Aelbert van Breevelt, schout van Ridderkerk, compareerde op 30-11-1669 op last van Jan Sijbrantsen, wonende te Ouderkerk, vader en voogd van het nagelaten weeskind van Pleuntgen Henricx. Tevens compareerde Engelbrecht van der Grijp, secretaris van Ridderkerk, als last hebbende van Jacob Phillipsen Nederveen, wonende te Streefkerk, als getrouwd hebbende Neeltgen Henricx, zo voor hem zelf en als voogd over de minderjarige kinderen en uit naam van de meerderjarige kinderen, allen erfgenamen van Aryen Henricxsen Bleycker, respectievelijk hun broeder en oom, ter ene zijde. Anderzijds verschenen Aryen Willemsen Penning, Jacob Aertsen Leeuwenburch, voor hen zelf en mede namens de verdere erfgenamen, en Daem Cornelissen van der Gyssen, als voogd van de minderjarige kinderen van zaliger Pieter Willemsen Penning, allen erfgenamen van Stijntgen Willems Penning, respectievelijk hun zuster en 'meuye' (tante). Zij allen transporteerden aan Evert Henricxsen van den Berch de jonge een huis met boomgaard aan de noordzijde van de Dorpssteenstraet aan de gemeenelants Grasdijck bij de woning van Cornelis Aryensen van der Kulck. Hij voldeed met 700 Car. gld. kontant geld.⁸⁸ Dezelfde dag verklaarde Evert, wonende te Ridderkerk, nog eens 600 car. gld. schuldig te zijn aan de gemene erfgenamen van Aryen Henricxsen Bleycker en Stijntgen Willemsen Penning.⁸⁹

6. *Jannecken Willemsdr.*, ged. Ridderkerk 22-2-1596 (ouders : Willem Ariensz. (!) geseyt den Cleynen en Baelken, get. Pieter Willemss. en Aertken Pieters), zonder nageslacht overl. voor 20-9-1626. De doopgetuige Pieter Willemss. zou identiek kunnen zijn geweest met Pieter Willem Gerritsz., vermoedelijk dan de grootvader van vaderszijde van het kind. De tweede doopgetuige moet een zuster van moeder Baeltje zijn geweest.
7. *Bastiaentgen Willemsdr. Penning*, j.d. van Ridderkerk (1622), overl. na 14-5-1632, tr. Ridderkerk (1^e gebod 9-10) 1622 *Jacob Ariensz. Polderman*, j.g. van Klaaswaal (1622), overl. na 14-5-1632, zoon van Adriaen Cornelisz. Polderman en Swaentje Hermansdr. Op 20 juni 1630 kocht Jacob Adriaensz. Polderman haver en wintergerst in Groot-Cromstrijen van Hendrick Pietersz. van Gooien, waarbij Cornelis Jansz. van Cjaerloos en Adriaen

Bastiaensz. van der Jacht zich voor hem als borgen stelden. Die dag stelde Polderman zich zelf ook als borg voor diverse personen toen deze gewassen aankochten.⁹⁰

8. *Pieter Willemsz. Penning*, volgt IIa.
9. *Adriaen Willemsz. Penning*, volgt IIb.

IIa. *Pieter Willemsz. Penning*, ged. Ridderkerk 18-2-1599 (ouders: Willem Pieterss. en Baelken Pieters, get. Adriaentien Pieter Teunen), j.g. van Ridderkerk (1637), boer aan de Grasdijk in Nieuw-Reyerwaard, waarsman van Nieuw-Reyerwaard (1649), armmeester (1645), heemraad (1652-1655) van Ridderkerk, overl. tussen 17-8-1664 en 6-6-1665, tr. Ridderkerk (1^e gebod ald. 26-4) 24-5-1637 *Sijchje Pietersdr. Cranendonck*, ged. Ridderkerk 7-7-1606, j.d. van Ridderkerk (1637), overl. na 2-6-1653, dochter van Pieter Jacobsz. Cranendonck, boer te Rijsoord, nadien te Ridderkerk, schout van Rijsoord, hoogheemraad van de Zwijndrechtse Waard, waarsman van Oud-Reyerwaard, diaken, ouderling te Ridderkerk, en Ingetje Hendricksdr.⁹¹

De doopgetuige in 1599 zal identiek zijn geweest met Adriaengen Pietersdr., de vrouw van Pieter Thonisz., een boer op Bolnes.⁹² Bij de doop van hun kind in 1582 was ook weer de al genoemde secretaris Jan Jansz. doopgetuige. In 1627 was Pieter Willemsz. Penninck in het voetspoor getreden van zijn overleden vader als bloedvoogd van de weeskinderen van Aryen Cornelis Voppen en Aertgen (Altgen) Pietersdr.⁶⁵ Blijkens het in dat jaar opgemaakte verpondingskohier over Ridderkerk gebruikte hij in 'Pr. Pietersz. XXIII Mergen' in Nieuw-Reyerwaard 1½ morgen huurland.³⁹

Op 28-6-1637, twee maanden na zijn huwelijk, werd Pieter Willemse Penninck lidmaat te Ridderkerk.⁹³ Het is opmerkelijk dat hij nog zo lang ongetrouwd is gebleven daar hij toch tenminste vijfjaar daarvoor het ouderlijk boerenbedrijf had overgenomen. Een akte gedateerd 17-11-1646 noemt Pieter Willemsen Penning gewezen armmeester van Ridderkerk.^{93a}

Op 22-1-1647 werd voor Pieter Willemsen Penning een schuldbrief opgemaakt ten bedrage van 275 Car. gld. t.b.v. de Armen van het dorp Ridderkerk. Zijn zuster Stijntgen Willems Penning, 'bejaerde dochter', compareerde mede en stelde zich voor haar broer als borg. Zij plaatste haar handmerk; haar broer schreef zijn naam als 'Penninck'.⁹⁴

Pieter Willemsen, waarsman van Nieuw-Reyerwaard, verklaarde bij akte van 13-1-1648 n.a.v. van geleend geld 50 Car. gld. schuldig te zijn aan de Ridderkerkse schoolmeester Mr. Pieter Eynhout. Jan Teunissen Snijer, wonende op Ridderkerk, en de te Heerjansdam gedomicilieerde Aryen Aertsen stelden zich hiervoor als borgen.⁹⁵

Pieter Willemsen Penning, tegenwoordig waarsman van Nieuw-Reyerwaard, als erfgenaam nomine uxoris van zaliger Ingetge Henricxdr., weduwe van Pieter Jacobsen Craenendoncq, zijn overleden schoonvader, transporteerde op 20-8-1649 aan joffr. Belia van Beveren 1½ morgen vrij eigen land in Nieuw-Reyerwaard in de XLVIe Houve, met gelijke 1½ morgen toebehorend aan de kinderen van Hendrickjen Pieters, weduwe van Pieter Dircxsen Gout.⁹⁶

Een op 20-9-1651 te Nieuw-Lekkerland opgemaakte akte spreekt van een Pyeter Willem Penynck, enerzijds, met Aeryen Willems Kraey, voor hem zelf en nog voor zijn twee onmondige kinderen, achtergelaten bij Annytgen Pieters, en anderzijds Claes Pieters en Huych Pieters, gebroeders. Zij compareerden aangaande de nagelaten goederen door Pieter Huygen en Kuynniertgen Aederyaens, ouders van genoemde Annytgen, Claes en Huych.⁹⁷ Wellicht was deze Penynck getrouwd met een zuster van genoemde Annytgen, Claes en Huych en dan derhalve niet identiek met de Ridderkerker Pieter Willemsz. Penninck. Christiaen Maescant, secretaris van Mijnsheerenland van Moerkerken, met last en procuratie van Jacob Pietersen Craenendoncq, voor hem zelf en als oom en bloedvoogd van de kinderen van zaliger Adriaen Pietersen Craenendoncq, in leven gewoond hebbende te Mijnsheerenland (akte van procuratie voor schepenen van Mijnsheerenland 11-5-1653), Pieter Joppen, voor hem zelf en mede namens zijn broeder en zuster Jan Joppen en Marichgen Joppen,

kinderen van zaliger Annitgen Pieters Kraenendoncq, Pieter Gerritsen Krouff, getrouwd hebbende Beatrix Pieters Kraenendoncq, Jacob Pietersen Gout, als administrerend voogd van Leentgen Pieters en Machtelgen Pieters, kinderen van zaliger Hendrickgen Pieters Kraenendoncq, gezamenlijk erfgenamen voor vijf 6e parten van Pieter Jacobsen Kraenendoncq en Initgen Henricx, hun vader en moeder, respektievelijk grootvader en grootmoeder, alsmede van Leytge Pieters, hun zuster respektievelijk 'moeye' (tante), transporteerden op 21-5-1653 aan Pieter Willemsen Penning, heemraad van Ridderkerk, getrouwd hebbende Cijtgen Pieters Kraenendonck, mede-erfgenaam voor een 6e part, de vijf 6e parten van 3 morgen 150 roeden weiland in Nieuw-Reyerwaard, zuid-oostelijk belend aan den Grasdijck.⁹⁸

De volgende dag verklaarde Penning 2000 Car. gld. schuldig te zijn aan de heer Diederick Dammert heeren Arentsen, oud-raad der stad Dordrecht. Als zekerheid voor deze lening stelde hij de voornoemde aangekochte 3 morgen 150 roeden en nog zijn hofstede aan de westwaartse zijde van den Grasdijck, strekkende van den Grasdijck tot den Voorwech. Deze schuldbrief werd op 13-6-1665 geroeyerd.⁹⁹

Bij akte van 26-9-1653 verklaarden Jacob Adryaen Segersz., Pauwels Adriaensz. Romeyn, Pieter Willemsz. Penninck, en Aryen Quirijnen Huyser de jonge, allen wonende onder Ridderkerk, gezamenlijk 300 gld. schuldig te zijn aan de mede aldaar woonachtige Pleun Quirijnen Huyser. Voor deze lening verbonden zij hun persoon en goederen. Penninck tekende: 'Pieter Willemsz. Penninck'.¹⁰⁰

Op 23-3-1656 bemiddelden Pieter Willemsen Penning, heemraad te Ridderkerk, en Tonis Cornelissen Maertensen in een konflikt over door Grietgen Lenerts (van Driel) aan haar dochter Ariaentjen Joris en haar man (= een neef van Penning) Daem Cornelissen van der Giessen ten huwelijk gegeven woning en landerijen.¹⁰¹

Pieter Willemsen Penning, 'mede broeder in wette', verklaarde op 29-3-1656 400 Car. gld. schuldig te zijn aan Cornelis Dircxsen, Maycken Dircx, Dirck Jansen, Margriet Jans en Barent en Samuel Jansen. Als zekerheid stelde hij zijn hofstede in Nieuw-Reyerwaard, strekkende van de Grasdijck tot de Westsijschewech. De schuldbrief werd op 16-12-1666 geroeyerd.¹⁰²

Dirck Cornelissen alias Appelman, inwoner van Ridderkerk, verklaarde op 29-10-1656, na gerechtelijke dagvaarding, ten verzoeke van de aldaar wonende Pieter Daenen Droogendijck, dat hij op 27 okt. voor middags met Droogendijck op de Grasdijck tegenover de woning van Aryen Aryensen Nuchteren de jonge was geweest, alwaar Droogendijck enige schapen dreef. Daarop kwamen Pieter Willemsen Penning en Daem Cornelissen van de Giessen, namen enige van de schapen en wierpen deze over de sloot op het land van Penning zeggende: 'gij en sullentse niet verder jaegen'. Droogendijck antwoordde vervolgens: 'ick sail u gaen beclagen en sien off daer geen recht is', waarna hij tegen Appelman vervolgde met de woorden: 'gij suit daer kennisse van dragen'. Vervolgens stevende Droogendijck op het dorp Ridderkerk af.^{102a}

Op 20-6-1657 kwam Pieter Willemsen Penning, oud-heemraad van Ridderkerk, weduwnaar van Cijtgen Pieters, met de onder 's-Gravendeel woonachtige Pieter Gerritsen Krouff als voogd van de van de vier nagelaten weeskinderen van Penning, tot uitkoop. Penning zou in de boedel blijven zitten en zijn kinderen Willem, 19 jaar, Ingetgen, 17 jaar, Pieter, 15 jaar en Baeltgen, 10 jaar oud, tot mondigheid of eerder huwelijk naar behoren grootbrengen etc. en hen dan gezamenlijk 400 Car. gld. uitreiken. Bij het vrijkomen van een obligatie van 400 Car. gld. met 200 gld. aan verlopen interesten, welk bedrag Penning als beschadigde borg voor zijn broer Aryen Willemsen Penning betaald had, zou de helft hiervan aan de kinderen toekomen. Als zekerheid voor dit alles stelde Penning in het speciaal zijn 'woninge, schuyre, berge, keete' etc. staande op 1 morgen land aan den Grasdijck in NieuwReyerwaard.¹⁰³

Voor 2100 Car. gld. transporteerde oud-heemraad Pieter Willemsen Penning op 20-9-1657 aan de heer Diederick Dammert heeren Arentsen, uit de oudraad van Dordrecht, 3 morgen 150 roeden

weide- en zaailand met de ten tijde van de koop op 11 hont gestaan hebbende gewassen in Nieuw-Reyerwaard, strekkende van den Grasdijck tot aan de Blaeckwatering.¹⁰⁴

In een akte van 17-8-1659 stelde Ridderkerks oud-heemraad Pieter Willemsen Penning zich borg voor zijn dorpsgenoot Jan Teunissen Snijer, toen deze met Cornells Pietersen opten Dijck 350 Car. gld. verklaarde schuldig te zijn aan de in Carnisse woonachtige Henrick Cornelissen Anwech en dat vanwege de koop van 2 morgen 2 hont vlas in de Zuidpolder van Barendrecht.¹⁰⁵

Op 21-7-1660 verklaarde genoemde Snijer een bedrag van 180 Car. gld. schuldig te zijn aan Pieter Willemsen Penning, omdat laatstgenoemde op 9 juli dit bedrag als beschadigde borg aan penningmeester Anwech voldaan had.¹⁰⁶

Oud-heemraad Pieter Willemsen Penning bekende in een akte van 19-4-1664 n.a.v. een lening 200 Car. gld. schuldig te zijn aan Dirck Willemsen, timmermansgezel te Ridderkerk. Hij tekende nu als 'Penning'.¹⁰⁷

De in Ridderkerk woonachtige Pieter Willemsz. Penninck verkocht bij akte van 7-5-1664 aan de heer Allart van Rhijn, wonende te Dordrecht, voor 539 Car. gld. 10 stuivers beesten, vee, waaronder twee merries en zeven melkkoeien, bouwgereedschap, meubelen, huisraad, een wagen etc. Hij tekende: 'Pieter Willemsen Penning'.¹⁰⁸

Op 22-5-1664 lag oud-heemraad Pieter Willemsen Penning ziek te bed in zijn woning aan de Grasdijck onder Ridderkerk en ontbood de notaris ter plaatse om zijn laatste wil op te maken. Hij benoemde al zijn kinderen bij zijn overleden vrouw Cijtgen Pieters geprocreerd tot zijn universele erfgenamen. Hij verbood het opmaken van een inventaris van zijn na te laten boedel en stelde over zijn onmondige kinderen tot voogden zijn zwager Pieter Gerritsen Kroeff en zijn neef Daem Cornelissen van der Giessen. Hij bekrachtigde zijn laatste wil met een enigszins onzekere hand geplaatste handtekening.¹⁰⁹ Overigens is het mij nog een niet duidelijk geworden op welke wijze Daem van der Giessen een neef van Penning kan zijn geweest; ook als het begrip 'neef in ruimer verband gezien wordt. In beider kwartieren kan ik geen raakpunten ontdekken. Een akte van 17-8-1664 spreekt nog van Pieter Willemsen Penninck als belender van land 'op den Brouwer' in Nieuw-Reyerwaard,¹¹⁰ maar op 6-6-1665 bleek hij niet meer in leven te zijn. Toen compareerden de heer Willem Canter, wonende te Schiedam, met procuratie (voor schepenen van Leuven d.d. 7-5-1661) van de heer Franchoy de Sint Victor, heere van Bommelet etc., en zijn gemalin vrouwe Theresia Constatia Pinsen van der Aa, wonende te Leuven, en nog met procuratie (te Mechelen d.d. 9-5-1661) van joncker Peter Thomas Pinsen van der Aa, als erfgenamen van joncker Jacob Pinsen van der Aa, en Willem Pietersen Penning, Pieter Gerritsen Kroeff en Daem Cornelissen van der Gijssen als testamentaire voogden over Ingetgen, Pieter en Baeltgen Pieters Penning, tezamen kinderen en erfgenamen van hun zaliger vader Pieter Willemsen Penning, in leven heemraad te Ridderkerk. Zij transporteerden gezamenlijk aan de heer Diederick Dammert heeren Arentsen, burgemeester van 'sheren wege' te Dordrecht, 1 morgen en nog het recht van 1 beleende morge tot 28 stuivers 'sjaars, gemeen liggend voet onder voet in het huisweer van de voornoemde Penning, met nog 372 morgen in Nieuw-Reyerwaard. Deze gezamenlijke 5½ morgen strekte 'ter halven sloot van de woninge ende boomgaert bij den voors. Penning nagelaten totten westsijschewech'. Het geheel bracht 2565 Car. gld. op.¹¹¹

Op 6-1-1667 compareerden de op 's-Gravendeel woonachtige Pieter Gerritsen Crouff en Daem Cornelissen van der Gijssen, oud-heemraad van Ridderkerk, als testamentaire voogden van Pieter Pietersen Penning en Baeltgen Pieters Penning, en mede namens Joris Huygen Visscher, als getrouwd hebbende Ingetje Pieters Penning, wonende te Ridderkerk, allen kinderen en mede-erfgenamen voor ¾ e parten van hun vader respectievelijk schoonvader Pieter Willemsen Penning, in leven heemraad van Ridderkerk, en transporteerden aan hun broeder Willem Pietersen

Penning $\frac{3}{4}$ e deel in een 'woning, keete, schuyr, bergen, boomgaert', staande op ca. $\frac{1}{2}$ morgen land aan den Grasdijck in Nieuw-Reyerwaard en dat in de staat zoals hun vader dit had nagelaten. Hij voldeed 500 Car. in kontante gelden.¹¹²

Pieter Willemsz. Penning had een buitenechtelijke relatie met Commertje Cleysdr. van Driel. Zij deed belijdenis Ridderkerk op 14-6-1633.¹¹³ en overleed voor 18-10-1660. Zij was een dochter van Claes (Cleys) Jorisz. van Driel en Matgen Cornelisdr.¹¹⁴

Kind uit de relatie met Commertje Cleysdr. van Driel:

1. *Susanna Pietersdr. Penning*, j.d. van en won. Ridderkerk (1654), overl. na 15-10-1662, tr. Ridderkerk (otr. of 1e geb. ald. 2-5) 30-5-1654 *DirckEvertsz. van den Bergh*, ged. Ridderkerk 30-10-1627, j.m. van en won. Ridderkerk (1654), wednr. (1669), woonde te Rijsoord (1656), kleermaker te Mijnsheerenland (1660), nadien sloter te Westmaas, overl. na 1681, zoon van Evert Hendricksz. van den Berg en Lijsbeth Joosten. Hij tr. 2e Westmaas (otr. Ridderkerk 16-10; bescheid gegeven op Westmaas 24-11) 24-11-1669 *Lijntje Aerdsdr.*, j.d. van Alblasserdam, won. Westmaas, en tr. 3e (otr. Westmaas 26-10) 1681 *Lijsbeth Guiljams*, won. Westmaas (1681).
Op 25-2-1652 deed Susanne Pieters belijdenis te Ridderkerk⁵⁵ en op 12-9-1654 verkreeg zij aldaar attestatie voor vertrek naar Rijsoord.¹¹⁵ Aryen Cleysz. van Driel en Dirck Cleysz. van Driel, wonende beiden te Ridderkerk, enerzijds, en Dirck Evertsz. van den Berch, kleermaker wonende te Mijnsheerenland, getrouwd hebbende Susanna Pieters, die een dochter was van zaliger Commertge Cleys van Driel, de voorzegde Susanna mede present zijnde, ter andere zijde, kwamen op 18-10-1660 tot een akkoord over de successie van hun huis en erf aan de Steenstraet op het dorp Ridderkerk, hen aangekomen bij het overlijden van hun moeder respectievelijk grootmoeder Mattgen Cornelis en dat volgens het door haar op 3-8-1640 gemaakte testament voor notaris Dirck Symons Coplaer te Dordrecht. Zij had hierin bepaald dat Aryen en Dirck hun leven lang in het huis zouden mogen blijven wonen zonder aan Van der Berch of Susanna of aan hun kinderen huurpenningen te behoeven te betalen.¹¹⁶
Op 15-10-1662 kwamen Dirck Eversz. en zijn vrouw Susanna Pieters met attestatie van Moerkerken naar Westmaas.¹¹⁷ Kennelijk was hij dan ook identiek met de Dirck Evertse, die in de jaren 1664-1669 talloze malen schoon te maken wateringen kreeg aanbesteed door de polder Westmaas Nieuwland.¹¹⁸

Kinderen uit zijn huwelijk met Sijhje Pietersdr. Cranendonck:

2. *Willem Pietersz. Penning*, Volgt IIIa.
3. *Inigje Pietersdr. Penning*, ged. Ridderkerk 23-10-1639, j.d. van en won. Ridderkerk (1665), overl. na 1680, tr. Ridderkerk (otr. ald. 23-5) 14-6-1665 *Joris Huygen Visscher*, ged. Ridderkerk 9-9-1640, j.m. van en won. Ridderkerk (1665), dijker en veldarbeider te Ridderkerk, overl. na 1-5-1688, zoon van Huygh Leendertsz. en Ariaentje Bastiaansdr. In het kohier der huishoudens te Ridderkerk van 1680 staat het volgende over dit echtpaar te lezen: 'Joris Huyge Visser en sijn huysvrouw belast met drie kinderen benede de acht jaeren, behelpt hem met dijeken en arbeyden int velt en kan soberlijck aen de kost geraecken'.¹¹⁹
In een akte van 1-5-1688 wordt Joris Huyge Visser tezamen met zijn broers Leendert Bijl of Visser, Bastiaen en Pieter Huyge Visser genoemd als kinderen van Huygh Leendersz. en Ariaentie Bastiaans, in leven gewoond hebbende op Slikkerveer.¹²⁰
4. *Pieter Pietersz. Penning*, volgt IIIb.
5. *Jan Pietersz. Penning*, ged. Ridderkerk 21-1-1646 (get. Pietertje Willems), overl. voor 1657.

6. *Baeltgen Pietersdr. Penning*, ged. Ridderkerk 9-2-1648 (get. Stijntjen Willems, Roockjen Aerts), j.d. van Ridderkerk, wonende op de Koedoot (1677), overl. onder Carnisse (impost pro deo ald. 25)-8-1700, tr. Barendrecht 21-2-1677 *Gerrit Adriaensz. Noute (Arennoute, Arinoute, Arij Noute, Arinout)*, j.m. van West-Barendrecht, wonende op de Koedoot (1667), weduwnaar wonende in Carnis/op de Koedoot onder Carnis (1702), landbouwer op de Koedoot in Carnisse, overl. ald. (impost pro deo West-Barendrecht en Carnisse 13)-3-1714, zoon van Adriaen Jansz. Nout(e)(n), wellicht landbouwer op de Koedoot, en Pietertge Jansdr. Hij hertr. Barendrecht 9-7-1702 *Maeycke Aerden*. Op 6-12-1671 vertrok Baeltje Pieters Penninck met attestatie van Ridderkerk naar Barendrecht.¹²¹ Dit echtpaar is uitgebreid behandeld in het artikel over het geslacht Noute in *Ons Voorgeslacht* jrg. 41 (1986).¹²²

IIIa. *Willem Pietersz. Penning*, ged. Ridderkerk 4-4-1638, j.m. van en wonende Ridderkerk (1665), boer aan de Grasdijck in Nieuw-Reyerwaard, overl. na 1680, tr. Rijsoord (met attestatie van Ridderkerk, otr. ald. en bescheid gegeven 3-10) 1-11-1665 *Trijntje Leendertsdr. Mijnlief*, ged. Ridderkerk 6-11-1644, j .d. van en wonende Ridderkerk (1665), overl. na 1680, dochter van Leendert Gerritsz. Mijnlief, boer aan de Grasdijck onder Ridderkerk, heemraad, ouderling van Ridderkerk, en Neeltien Teunisdr. Cranendonck.^{122a} Willem Pietersen Penninck en zijn vrouw Trijntje Leenders werden op 23-12-1665 na belijdenis lidmaat te Ridderkerk.¹²³

Uit een hiervoor al behandelde akte van 6-1-1667 kocht Willem Pietersen Penning van zijn broer en zusters hun deel in de ouderlijke hofstede aan de Grasdijck in Nieuw-Reyerwaard. Op dezelfde dag leende hij 600 Car. gld. van Pieter Stoffelsen Vinck, waarvoor hij zijn hofstede op hypotheek zette. Leendert Gerritsen Mijnlief, oud-heemraad van Ridderkerk, stelde zich als zijn borg.¹¹² Op 8-3-1669 verklaarde Wilm Pietersen Penning, wonende te Ridderkerk, vanwege verlopen en onbetaalde pachtpenningen 350 car. gld. schuldig te zijn aan juffr. Maria van Benschop, weduwe van de heer Alard van Rijn. Voor de aflossing stelde hij zijn persoon en goederen als zekerheid.¹²⁴ Willem geraakte verder in de schulden; zo tekende hij op 11-4-1672 een schuldbrief ten bedrage 235 Car. gld. 3 st. ten behoeve van Pieter van Gilst, gaarmeester der verponding over het dorp Ridderkerk, vanwege afrekening van verpondingen en gemaakte onkosten tot het jaar 1672. Als borg stelde zich (zijn schoonvader) de Ridderkerkse oud-heemraad Leendert Gerritsen Mijnlieff.¹²⁵ Bij akte van 11-8-1672 verklaarde Willem Penningh 180 gld. schuldig te zijn aan de te Dordrecht wonende juffr. Maria van Benschop, weduwe van de heer Allard van Rijn, en dat vanwege pacht van 4 morgen 300 roeden in Nieuw-Reyerwaard over de jaren 1669 en 1670. Als zekerheid voor deze inlossing stelde Willem Penningh in het bijzonder twee paarden.¹²⁶ Door de in Ridderkerk residerende notaris Pieter van Gilst werd op 11-1-1675 te Dordrecht een pachtkontraakt opgemaakt waarmee de Dordtse schepen de heer S. Everwijn aan Willem Pietersen Penninck percelen van 4 morgen 3 hont en 3 morgen 2 hont 25 roeden weide- en zaailand in Nieuw-Reyerwaard voor zeven achtereenvolgende jaren verhuurde voor 120 gld. jaarlijks. De pacht was reeds met kerstmis 1673 ingegaan. Indien hij telkenmale op kerstmis de pachtsom zou voldoen zou hij maar 110 gld. hoeven te betalen. Met deze akte werd de schuld aan landpacht van Penninck tot het jaar 1673 geliquideerd en verklaarde hij vervolgens een som van maar liefst 851 gld. 6 st. aan Everwijn schuldig te zijn, welk bedrag hij beloofde jaarlijks af te betalen naast zijn landpacht en wel 'soo veel het doende es en na mij Godt de Heer gelieft te zegenen'.¹²⁷

Op 3-6-1677 transporteerde Willem Pietersz. Penning, getrouwd hebbende Trijntje Leenders Mijnlief, met zijn mede onder Ridderkerk wonende zwagers Cornelis en Jan Leendersz. Mijnlief, allen kinderen en erfgenamen van Leendert Gerritsz. Mijnlief bij diens eerste vrouw, zaliger Neeltie Teunis, hun gedeelten in een van hun moeder geërfd perceel land in Nieuw-Reyerwaard aan hun zwager Aert Cornelisz. van Leeuwenburgh (man van Soetje Leendertsdr. Mijnlief).^{127a}

In het in 1680 opgemaakte kohier der huishoudens te Ridderkerk valt het volgende te lezen: 'Willem Pieterse Penninck en sijn huysvrouw met twee kinderen boven de acht jaeren, is door misfortuyn uit gebouwen en kan nu qualijck aen de kost geraecken'.¹²⁸

Kinderen:

1. *Sitje Willemsdr. Penning*, ged. Ridderkerk 31-7-1667 (get. Pieter Pietersen, Baeltjen Pieters).
2. *Neeltje Willemsdr. Penning*, ged. Ridderkerk 5-5-1669 (get. Neeltje Leenders).
3. *Neeltje Willemsdr. Penning*, ged. Ridderkerk 19-10-1670 (get. Neeltje Leenderts).
4. *Pieter Willemsz. Penning*, ged. Ridderkerk 11-5-1673 (get. Ingetje Pieters Penninck).

IIIb. *Pieter Pietersz. Penning*, ged. Ridderkerk 18-5-1642, j.m. van Ridderkerk (1676), boer aan de Molendijk in Nieuw-Reyerwaard, overl. kort na 3-7-1678, tr. Ridderkerk (otr. ald. 18-10) 8-11-1676 *Jannigje Pietersdr. Hordijck*, ged. Ridderkerk 12-2-1645, j.d. (1676)/weduwe (1679) won. Ridderkerk, overl. in 1681, dochter van Pieter Adriaensz. Hordijck, boer, heemraad van Ridderkerk, en Trijntje Ariensdr. Besemer.¹²⁹ Zij hertr. Ridderkerk (otr. ald. 15-10) 5-11-1679 (bescheid gegeven 8-11) *Crijn Pietersz. Huyser*, wednr. won. Ridderkerk (1679), boer te Ridderkerk, weduwnaar, van *Annetje Cornelisdr. Blijgeest*. Hij hertr. Ridderkerk 12-4-1682 *Elisabeth Jansdr. Steenbergen*, uit Elburg. Op 29-6-1675 werd Pieter Pietersen Penningh met attestatie van het Ambacht (= Hendrik-Ido-Ambacht) lidmaat te Ridderkerk.¹³⁰

Pieter Pietersen Penninck, wonende aan den Meulendijck, verklaarde op 30-6-1677 voor de tijd van zeven achtereenvolgende jaren - ingegaan zijnde kerstmis 1675 - voor 42 Car. gld. jaarlijks 3 morgen zaailand aan den Grasdijck onder Nieuw-Reyerwaard gehuurd te hebben. Kennelijk was notaris Pieter van Gilst uit Ridderkerk, degene die de akte opmaakte, de verhuurder.¹³¹

Op 3-7-1678 maakte de zieke Pieter en zijn vrouw een mutueel testament. Hierbij was o.a. hun buurman Querijn Pieterse Huyser getuige,¹³² met wie zij na het overlijden van Penning zou hertrouwen.

In het in 1680 opgemaakte kohier der huishoudens te Ridderkerk staat over de weduwe Penning en haar toenmalige echtgenoot het volgende te lezen: 'Crijn Pietersse Huyser en sijn huysvrouw hebbende twee kinderen en een meyssie met een sleghte bouwerije daer mede sij haer soberlijck behelpen'.¹³³ Zie voor meer gegevens het boek: '*Geschiedenis en genealogie van de families Hordijk deel III*'.¹²⁹

Kind:

1. *Pieter Pietersz. Penning*, ged. Ridderkerk 22-8-1677 (get. Jan Pietersen, Ingetje Pieters).

IIb. Adriaen (Arien) Willemsz. Penning, j.m. van Ridderkerk (1636), vestigde zich in 1637 te Heinenoord, landbouwer, pachter van imposten en de tol van de straat te Heinenoord (1639), overl. na 3-4-1661, tr. Ridderkerk (1^e afk. ald. 6-1) 27-1-1636 *Pietertje Willemsdr.*, j.d. van Alblasserdam (1636), overl. na ca. 1665.

Abraham Hoppel en Jan Willemsen Metselaer, residerende onder de jurisdictie van Heerjansdam, transporteerden op 1-9-1638 aan Arien Willemsen Pen(ninck), wonende op het dorp van Heinenoord, een huis en beterschap van erf aldaar, dat was gelegen noordwaarts van het 'sluyshuys' en 'aen den buyten berm van den oude zeedijck'.¹³⁴ Op 13-4-1637 was het eerste gebod van deze verkoop in de kerk van Heinenoord gepubliceerd en op 3-2-1638 had Arien de 40e penning hiervoor betaald.¹³⁵ Van 13-9-1638 dateert de schuldbrief van Penninck ten behoeve van de verkopers. Aanvankelijk stond een bedrag van 1400 gld. vermeld, maar dit werd doorgehaald

en vervangen door 700 gld. Verderop in de akte is echter weer sprake van de oorspronkelijke som. Blijkens deze akte lag dit niet onaanzienlijke huis aan 'sheerendijck' op het dorp Heinenoord en was belend, west: 'de gemenelants cade ende sluys', zuid: 'de dorps straet' en oostelijk het huis van de plaatselijke secretaris.¹³⁶

Van 5-11-1639 dateert een zaak tussen enerzijds als eisers Floris Thijssen en Arien Willemsen Pen(ninck), pachters van de impost 'ende tholl van de straet', welke was verpacht 'tot subsidie van de onkosten van t repareren (van) den kercktoeren ende t macken (van het) predicantshuis' van Heinenoord, en anderzijds als gedaagde Bastiaan Ariensen Keldervys, biersteker te Heinenoord. De impost en tol bleek op 11-10-1639 gepacht te zijn.¹³⁷

Een akte van 30-4-1640 noemt Floris Thijsen dan pachter van enige imposten, 'soo van bieren, wijnen ende coren ende andersins'.¹³⁸

Op 8-1-1641 verscheen Jan Arensen Lapper, wonende op het dorp Heinenoord, voor schout en heemraden aldaar omdat hij scheldwoorden had gesproken van zijn dorpsgenoot Arien Willemsen Penning. Hij verklaarde nu voor de magistraat dat Penning een eerlijk man was.¹³⁹

Ook de vrouw van Penning was in dat jaar bij onenigheid betrokken. Op 15-6-1641 legden de ca. 38 jaar oude Jan Cornelissen Bartgen en de 26-jarige Lijsbeth Dircks op verzoek van Arien Willemsen Penninck de verklaring af dat zij omstreeks 14 dagen daarvoor de op het dorp Heinenoord wonende Joris Gleyngen van der Huel tegen de huisvrouw van Penninck hadden horen zeggen: 'ghij sijt een satsamentse (?) verclickster hout u mont thoen of ick snijde u in backes'.¹⁴⁰

Tien dagen later, op 25-6-1641, werd voor schout en heemraden te Heinenoord een zaak behandeld tussen Mathijs Govertsen van Sittert die van Arien Willemsen Penninck 36 gld. 17 st. 8 pen. eiste omdat hij omstreeks mei 1639 118 maten boter aan Penninck's vrouw had geleverd, welke niet betaald waren.¹⁴¹

Arien Willemsen Pen(ninck), Pieter Pietersen van der Mast en Crijn Aertsen, allen wonende op het dorp Heinenoord, verklaarden bij akte gedateerd 2 of 3-4-1645 gezamenlijk 378 gld. schuldig te zijn aan Stephanus Hoppel en dat n.a.v. de huur van 3 morgen 'teelant' 'in den overslach' in de jurisdictie van Heinenoord. Zij zouden dit in de aankomende zomer moeten bezaaien met lijnzaad. Op 14-10-1648 was deze schuldbrief voldaan.¹⁴²

Dezelfde personen tekenden op 23-2-1646 het huurkontraat voor 3 morgen 'teelant' in het Oude Zomerland t.b.v. Pieter Willemsen van der Zijde, waarbij zij elk 126 gld. verklaarden schuldig te zijn. Die aankomende lente of zomer zouden zij dit ook weer met lijnzaad moeten bezaaien. Verder werden er nog afspraken gemaakt m.b.t. het gewas en het vervoer daarvan met paard en wagen.¹⁴³

Op 14-5-1647 attesteerden de ca. 35 jaar oude Gryetgen Jans, huisvrouw van Pieter Bastiaensen Snijder, en de ca. 26 jaar oude Arientgen Aerts, huisvrouw van Jacob Ariensen, beide wonende op het dorp Heinenoord, ten verzoeken van de mede aldaar woonachtige Arien Willemsen Penning over Anneken Jans, de vrouw van de Heinenoordse schoolmeester Pieter Jacobsen, die op 13-5-1647 de vrouw van Penning had beschuldigd van het stelen van een penning.¹⁴⁴

Arie Willemsse Penningh en Crijn Aertssen kregen in 1658 door de polders Oost en West-Zomerland 92 gld. betaald voor '5 vinnen legrijs, 800 staken, 2200 latten' en o.a. arbeidsloon voor repartie aan de 'Flacquendam'.¹⁴⁵

Op 3-4-1661 was Penninck mogelijk nog in leven; althans toen werd de zoon van Arien Willems Penninck door het dorpsbesluit voor 1 jaar aangesteld om honden uit de kerk van Heinenoord te weren.¹⁴⁶

Pieter Pennings (=Willemsdr.) met dochter Baaitien Ariens en zoon Willem Ariensen worden vermeld op een omstreeks 1665 opgemaakte lijst van lidmaten te Heinenoord.¹⁴⁷

Kinderen:

1. *Willem Ariensz. Penning*, ged. Ridderkerk 30-11-1636, overl. na 26-3-1667. Hij was waarschijnlijk identiek met de niet bij name genoemde zoon van Penning die op 3-4-1661 werd aangesteld om honden uit de kerk van Heinenoord te weren.¹⁴⁶
Op 28-8-1662 visiteerden de schout en heemraden van Heinenoord de verwonding aan de linker koon, die Willem Ariensen Pen(ning) met een mes was toegebracht door Jan van Overmeer.¹⁴⁸
Hij werd omstreeks 1665 vermeld gevonden als lidmaat te Heinenoord.¹⁴⁷ In maart 1667 werd Willem Ariensen Penning voor schout en heemraden te Heinenoord gedaagd door Arien Bastiaensen Keldervys. Hij had laatstgenoemde verwond door het afschieten van een geladen roer en Keldervys eiste van Penning betaling van 40 car. gld. om de chirurgijn te betalen en vanwege 'de smart ende verleth'. Penning verscheen niet op de rechtdag om zich te verdedigen en werd veroordeeld tot het betalen van de 40 Car. gld. en de proceskosten.¹⁴⁹
2. *Joostgen Ariensdr. Penning*, ged. Heinenoord 21-2-1638, overl. na 7-4-1669, tr. voor 1663 *Ary Cornelisz.*, overl. na 7-4-1669. Zij lieten op 9-5-1663 en 7-4-1669 een kind te Mijnsheerenland dopen.
3. *Pieter Ariensz. (de) Penning*, Volgt IIIc.
4. *Jan Ariensz. Penning*, volgt III d.
5. *Bastiaen Ariensz. Penning*, volgt III e.
6. *Baaltien Ariensdr. Penning*, j.d. won. Heinenoord (1675), overl. na 11-1-1706, tr. Heinenoord 27-10-1675 *Floris Cornelisz. van 't Hof*, ged. Heinenoord 14-7-1647, j.m. van Heinenoord, won. Zuid-Beyerland (1675), zoon van Cornelis Jansz. en Anneken Ingen. Baaitien Ariens komt voor op een lidmatenlijst te Heinenoord uit 1665 met haar moeder Pietertie Pennings en haar broer Willem Ariens.¹⁴⁷ Zij was op 11-1-1706 nog doopgetuige te Heinenoord.
7. *Adriaen Ariensz. Penning*, volgt III f.

IIIc. *Pieter Ariensz. (de) Penning*, ged. Heinenoord 22-1-1640, sloter te Heinenoord, overl. na 26-11-1679, tr. voor 1665 *Maïke Jansdr. de Ruyter*, ged. Heinenoord 20-1-1641, overl. na 26-11-1679, dochter van Jan Cornelisz. en Machtel Bastiaensdr.

Op 2-6-1674 en 11-6-1678 werd Pieter A. Penninck door de polder Oost-Moerkerken aanbesteed om wateringen schoon te maken.¹⁵⁰

Kinderen:

1. *Willem Pietersz. Penning*, ged. Heinenoord 22-2-1665.
2. *Emmeken Pietersdr. Penning* (tweeling met nr. 3), ged. Heinenoord 8-8-1666 (get. Anneken vrouw van Jan Sneep en Joosien Ariens).
3. *Willem Pietersz. Penning* (tweeling met nr. 2), ged. Heinenoord 8-8-1666.
4. *Willem Pietersz. Penning*, ged. Heinenoord 16-10-1667.
5. *Bastiaen Pietersz. Penning*, ged. Heinenoord 2-3-1670 (get. Leysbet vrouw van Cornelis den Ruyter).
6. *Aegie Pietersdr. Penning*, ged. Heinenoord 4-9-1672.
7. *Machteltje Pietersdr. Penning*, ged. Heinenoord 18-8-1675 (moeder: Maeyken Teunis!).
8. *Arie Pietersz. Penning*, ged. Heinenoord 26-11-1679.

III d. *Jan Ariensz. (Arentsz.) Penning*, ged. Heinenoord 23-2-1642, j.m. van Heinenoord (1679), sloter te Heinenoord, overl. (3 gld. impost Heinenoord 15) 11-1709, begr. ald. tr. 1e (otr. Heinenoord 23-4, 3 proclamaties te Mijnsheerenland) 1679 *Maria Willemsdr. van Leeuwen*, j.d. van Roermond (1679), overl. april/mei 1680, tr. 2e *N.N.*, begr. Heinenoord ca. 18-11-1693.

In de jaren 1680-1691 betaalde Jan Arentsz. Penning jaarlijks aan de diakonie van Heinenoord interest over een som van 125 gld.¹⁵¹

Jan Arensen Penningh, weduwnaar van Mary Willems van Leuwen, en Jacob Aerssen Leuwenburgh, zijn neef, en Leendert Willemsen van Leuwen, als naaste bloedvoogd van moeders zijde, welke laatste zijn handtekening had gegeven waarmee schout en gerechten te Heinenoord voor hem optraden m.b.t. het weeskind van zijn zwager Penningh, kwamen op 18-5-1680 tot vertichting vanwege het moederlijk bewijs van de ca. zes weken oude Pietertje Jans Penningh. Vader Penningh zou in de boedel blijven zitten, bestaande uit een 'huys, hoff' en een boomgaard' aende buytenkae', gemunt en ongemunt zilver, inboedel en de kleding van zijn overleden vrouw. Daarvoor zou hij het weeskind tot de leeftijd van 25 jaar naar behoren moeten groot brengen en vervolgens 2 zilveren ducats uitreiken. Indien hij het kind niet naar behoren grootbracht zou dit op zijn kosten uitbesteed worden, aldus luidde de standaarduitdrukking in de vertichtingsakte te Heinenoord.¹⁵²

Op 3-6-1682 werd Jan Arensen Penningh door schout en heemraden te Heinenoord diverse schoon te maken gemeenlandswateringen aanbesteed in de polder Oud-Heinenoord.¹⁵³

Een notitie gedateerd 9-10-1689 spreekt van een Marijgie Franse, die door de diakonie van Heinenoord bij Penning was uitbesteed.¹⁵⁴

Kind uit het eerste huwelijk:

1. *Pietertje Jansdr. Penning*, ged. Heinenoord 2-4-1680.

Kind uit het tweede huwelijk:

2. *Maertje Jansdr. Penning*, j.d. van en won. Heinenoord (1718).

IIIe. Bastiaen Ariensz. (de) Penning, geb. Heinenoord ca. 1649, schipper Heinenoord, kerkmeester van Heinenoord (1702-1703), overl. na 1703, tr. Neeltje Jansdr. Visser, overl. na 20-9-1683.

Op 11-4-1675 attesteerde te Dordrecht de ca. 26 jaar oude en op Heinenoord woonachtige Bastiaen Ariensz. Penninck. Hij plaatste zijn handmerk onder de akte.¹⁵⁵

Tussen 1683 en 1703 werd Bastiaen de Penning(h) tal van keren vermeld gevonden in de kerkmeestersrekeningen van Heinenoord, o.a. voor geleverde scheepsvracht, zoals hout, tegelen, latten, benen, kalk, touw, kaarsen en winkelwaren. Hij werd ook betaald voor vrachtrijden voor de kerk.¹⁵⁶ Blijkens een akte uit 1702 was hij schipper van beroep.¹⁵⁷

In 1690 betaalde hij aan de kerkmeester 6 gld. voor het graf van zijn zoon.¹⁴⁷ Een kerkmeestersrekening gedateerd 20-9-1683 spreekt van de levering van kaarsen voor de avondpredikatie door de niet bij name genoemde vrouw van Penning.¹⁵⁸

Kinderen:

1. *Arien Bastiaensz. Penning*, ged. Heinenoord 20-5-1674.
2. *Anneken Bastiaensdr. Penning*, ged. Heinenoord 4-3-1676 (get. Aeriaentien Keldervys; ingeschreven als: 'Anneken, dochter van Neeltien Jans').
3. *Jan Bastiaensz. Penning*, ged. Heinenoord 5-3-1687 (?).¹⁵⁹

III f. *Adriaen (Arien, Arent) Ariensz. (Arentsz.) Penning*, j.m. geb. en won. Heinenoord (1677), begr. Oud-Beyerland 12-12-1681, tr. (otr. Oud-Beyerland 13-3) 1677 *Pleuntie Fransdr. Brussaard*, j.d. . (1677), weduwe (1683) geb. van en wonende Oud- Beyerland, overl. tussen 11-9-1706 en medio 1707, dochter van Frans Maertensz. Brussart en Grietje Corse. Zij hertr. (otr. Oud-Beyerland 19-1) 1683 *Gijsbert Cornelisz. Kool*, j.m. geb. Charlois., wonende Oud-Beyerland (1683), weduwnaar wonende Oud-Beyerland (1707), Hij hertr. Oud-Beyerland (otr. ald. 16-9) 12-10-1707 *Jannetje Jacobsdr. Vogelaar*, j.d. geb. Westmaas, wonende Oud-Beyerland.

Pleuntie Franssen, weduwe van Ary Penningh, met toestemming van Jan Arensen Penningh, oom en voogd van het weeskind, kwam op 6-2-1683 met de schout en gerechten van Heinenoord tot vertichting vanwege het vaderlijk bewijs van haar kind, de ca. 5 jaar oude Ary Arensen Penningh. Pleuntie zou in de boedel blijven zitten en diende daarvoor haar zoon tot de leeftijd van 25 jaar naar behoren groot te brengen en hem dan 3 gld. 3 st. als vaderlijk bewijs uit te reiken.¹⁶⁰ Bij de ondertrouw van haar tweede huwelijk was Frans Mertense Brussart getuige. Op een van ca. 1706 daterende lijst van lidmaten te Oud-Beyerland is Pleuntje Franssen nog vermeld,¹⁶¹ terwijl zij op 11-9-1706 aldaar nog als doopgetuige optrad.

Kinderen:

1. *Arie Adriaensz. Penning*, ged. Heinenoord 2-1-1678.
2. *Pieterrella Adriaensdr. Penning*, ged. Oud-Beyerland 29-1-1681.

AFKORTINGEN

HtD Huis ten Donck
PONR Polders Oud- en Nieuw-Reyerwaard
SvH Staten van Holland
WAIJ Waterschapsarchief IJsselmonde te Barendrecht

NOTEN

1. Zie *Nederlands's Patriciaat* nr. 6 (1915), p. 309 e.v.; zie ook: Mr. J.J.F. Lots en Ing. H..den Boer, *De afstamming van Arnt van Riede en de parenteelstaat van Lijsbet Coosen*, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 1983, p. 204 en: Mr. J.J.F. Lots, *Parenteelstaat Fabri*, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 1996, p 390 e.v.
2. ARA, ora Poortugaal inv. nr. 18, akte d.d. 7-6-1704
3. Zie: J. Versluys, *De oudere generation van het geslacht Man te 's-Gravendeel*, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 1970, p. 157 e.v.
4. GA Rotterdam, arch. HtD inv. nr. 470.
5. GA Rotterdam, arch. HtD inv. nr. 471.
6. WAIJ, arch. PONR, inv. nr. 38 nr. 72.
7. WAIJ, arch. PONR, inv. nr. 38, nr. 79.
8. WAIJ, arch. PONR, inv. nr. 38, nr. 82.
9. WAIJ, arch. PONR, inv. nr. 38, nr. 83.
10. WAIJ, arch. PONR, inv. nr. 38, nr. 84.
11. WAIJ, arch. PONR, inv. nr. 38, nr. 85.
12. WAIJ, arch. PONR, inv. nr. 38, nr. 86.
13. WAIJ, arch. PONR, inv. nr. 38, nr. 87.
14. WAIJ, arch. PONR, inv. nr. 38, nr. 80.
15. ARA, arch. SvH voor 1572, inv. nr. 354.
16. ARA, arch. SvH voor 1572, inv. nr. 760.
17. ARA, arch. SvH voor 1572, inv. nr. 1083.
18. ARA, arch. SvH voor 1572, inv. nr. 1408.
19. GA Ridderkerk, inv. nr. 47.
20. GA Rotterdam, arch. HtD, inv. nr. 49.
- 20a. ARA, rekenkamer ter auditie inv. nr. 4538, fol. 150.
21. GA Ridderkerk, inv. nr. 49.
22. GA Rotterdam, arch.HtD inv. nrs.471, 472 en 473.
23. GA Rotterdam, arch. HtD inv. nr. 472.
24. GA Ridderkerk, inv. nr. 51.
25. Ga Ridderkerk, inv. nr. 50.
26. GA Ridderkerk, inv. nr. 48.
27. ARA, ora. Ridderkerk, inv. nr. 87, fol. 171 v. e.v.

28. WAIJ, arch. PONR, inv. nr. 89.
29. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 87, fol. 185.
30. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 87, fol. 176.
31. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 87, akte d.d. 16-7-1597.
- 31a. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 103, akte d.d. 31-12-1617.
32. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 9, fol. 122 v. e.v.
33. ARA, ona Ridderkerk, inv. nr. 6990, akte d.d. 7-7-1647.
- 33a. ARA, ona Ridderkerk inv. nr. 6990, akte d.d. 18-5-1648.
34. ARA, ona Ridderkerk, inv. nr. 6990, akte d.d. 5-1-1649.
- 34a. ARA, ona Ridderkerk inv. nr. 6990, akte d.d. 13-6-1649.
35. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 10, fol. 198 v. e.v.
36. GA Dordrecht, stadsarch. 1572-1795, inv. nr. 3975.
37. GA Ridderkerk, inv. nr. 53.
- 37a. ARA, ora Ridderkerk inv. nr. 103, akte d.d. 19-2-1654.
38. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 87, fol. 176 v.
39. GA Ridderkerk, inv. nr. 31.
40. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 10, fol. 78 e.v.
41. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 114, akte d.d. 9-1-1617.
42. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 9, fol. 227 v. e.v.
43. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 9, fol. 228 e.v.
44. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 10, fol. 70 e.v.
45. ARA, ora 's-Gravendeel, inv. nr. 48, akte d.d. 2-4-1680.
46. WAIJ, arch. PONR, inv.nrs. 38, nr. 88 t/m. 91 en ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 80.
47. WAIJ, arch. PONR, inv. nr. 38, nr. 92.
48. GA Rotterdam, arch. HtD, inv.nrs. 473, 474 en 531.
49. GA Rotterdam, arch. HtD, inv. nr. 531.
50. GA Rotterdam, arch. HtD, inv. nr. 474.
51. WAIJ, arch. PONR, inv. nr. 38, nr. 93.
- 51a. ARA, ra Zuid-Holland, inv. nr. 1, fol. 73.
52. Zie Ir. C. Sigmond en K.J. Slijkerman, *De geslachten Cranendonck in Holland ca. 1400-1700*, Rotterdam 1992, p. 254 e.v.
- 52a. ARA, rekenkamer ter auditie inv. nr. 4538, fol. 149 v.
- 52b. ARA, rekenkamer ter auditie inv. nr. 4538, f. 221. Deze Willem Pieterss. komt ook voor in inv. nr. 4543.
53. WAIJ, arch. PONR, inv. nr. 38 nr. 89.
54. GA Rotterdam, arch. HtD, inv.nrs. 474, 477 en 532.
55. GA Rotterdam, arch. HtD, inv. nr. 532.
56. ARA, ora Ridderkerk inv. nr. 87, fol. 193 v. e.v.
57. Zie: Mr. Dr. J.C. Maris van Sandelingenambacht, *Het Hollands voorgeslacht van de familie Punt-Craeyesteyn in Brabant*, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 1958, kol. 433 e.v.. Zie ook jrg. 1963, kol. 261 e.v. en jrg. 1966, kol. 292 e.v.
58. ARA, ra Zuid-Holland, inv. nr. 1, fol. 39 v.
59. Zie: K.J. Slijkerman, *De gemeenschappelijke afstamming van de families Munnickelant, Van der Tasbergen), Oostdorp, Welhouck, Van der Laen, Groenendijck en Koojer op de eilanden IJsselmonde en de Hloeksche Waard*, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 1997, kol. 307 en 319.
60. Als noot 59, kol. 315.
61. ARA. ora Ridderkerk, inv. nr. 85, akte d.d. 30-1-1589.
62. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 85, akte d.d. 11-12-1599.
63. Zie: J. Versluys, *Lidmaten te Ridderkerk*, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 1970, p. 200.
64. ARA. ora Ridderkerk, inv. nr. 85, akte d.d. 30-1-1602.
65. ARA. wka Ridderkerk, inv. nr. 1, akte d.d. 8 en 15-5-1627.
66. ARA, wka Ridderkerk, inv. nr. 1, fol. 17.
67. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 9, fol. 95 e.v.
- 67a. ARA, SvH voor 1572, inv. nrs. 1086, 148 en 237.
68. GA Rotterdam, arch. HtD, inv.nrs. 472, 531, 532.

69. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 87, fol. 200 v.
70. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 85, akte d.d. 24-11-1603.
71. Zie: K.J. Slijkerman, *Enige opmerkingen omtrent het geslacht Leeuwenburch (II)*, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 1995, p. 572 e.v.
72. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 114, akte d.d. 4-3-1622.
73. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 103, akte d.d. 7-9-1661.
74. ARA, wka Ridderkerk, inv. nr. 1, fol. 11 e.v.
75. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 9, fol. 32 c.v.
76. ARA, ora Heinenoord, inv. nr. 42, fol. 41 v. e.v.
77. ARA, ora Heinenoord, inv. nr. 3, fol. 130 e.v.
78. ARA, ora Heinenoord, inv. nr. 3, fol. 192 e.v.
79. GA Dordrecht, ona, inv. nr. 46, fol. 71.
80. ARA, ona Mijnsheerenland, inv. nr. 5872, fol. 20 e.v.
81. Zie: G. Meijer, *Hoe leden van de familie Leeuwenburg in de zeventiende eeuw in de Hoeksche Waard kwamen*, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 1965, p. 77 e.v.
82. GA Rotterdam, arch. Ambachtsheerlijkheid Lombardijen, inv. nr. 1930, akte d.d. 8-9-1642.
83. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 103, ongedateerde akte, uiterlijk jan. 1658.
84. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 11, fol. 125 v. e.v.
85. Zie: Ds. G. van der Zee, *Schetsen uit het kerkelijk verleden van Ridderkerk (afschrift van reeks artikelen uit de Kerkbode van Ridderkerk ca. 1947, aanwezig in Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage en in archief auteur)*, p. 18.
86. ARA, ona Ridderkerk, inv. nr. 6990, akte d.d. 22-11-1647.
87. ARA, ona Ridderkerk, inv. nr. 6990, akte d.d. 13-10-1659.
88. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 12, fol. 200v. e.v.
89. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 12, fol. 201v. e.v.
90. ARA, ora Cromstrijen, inv. nr. 85, akte d.d. 20-6-1630.
91. Als noot 52, p. 403 e.v.
92. Als noot 59, kol. 315.
93. Als noot 63, p. 220.
- 93a. ARA, ona Ridderkerk inv. nr. 6990, akte d.d. 17-11-1646.
94. ARA, ona 1842 Ridderkerk, inv. nr. 6990, akte d.d. 22-1-1647.
95. ARA, ona Ridderkerk, inv. nr. 6990, akte d.d. 13-1-1648.
96. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 10, fol. 138v.e.v.
97. Streekarchief Krimpenerwaard te Schoonhoven, wka Nieuw-Lekkerland, inv. nr. 2, akte d.d. 20-9-1651.
98. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 10, fol. 232.
99. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 10, fol. 237v.e.v.
100. GA Dordrecht, ona inv. nr. 115, fol. 35 e.v.
101. ARA, ona Ridderkerk, inv. nr. 6990, akte d.d. 23-3-1656.
102. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 11, fol. 69 e.v.
- 102a. ARA, ora Ridderkerk inv. nr. 103, akte d.d. 29-10-1656.
103. ARA, wka Ridderkerk, inv. nr. 1, fol. 157 e.v.
104. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 11, fol. 117 v. e.v.
105. ARA, ona Ridderkerk, inv. nr. 6990, akte d.d. 17-8-1659.
106. ARA, ona Ridderkerk, inv. nr. 6991, akte d.d. 21-7-1660.
107. ARA, ona Ridderkerk, inv. nr. 6991, akte d.d. 19-4-1664.
108. GA Dordrecht, ona inv. nr. 66, fol. 346 e.v.
109. ARA, ona Ridderkerk, inv. nr. 6991, akte d.d. 22-5-1664.
110. GA Dordrecht, ona inv. nr. 143, fol. 515.
111. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 12, fol. 93 v. e.v.
112. ARA, ora Ridderkerk, inv. nr. 12, fol. 138 e.v.
113. Als noot 63, p. 219.
114. Zie: Ir. C. Sigmond en K.J. Slijkerman, *Drie verwante geslacht Van Driel (Zuid-Hollandse eilanden ca. 1350-1650)*, Rotterdam/Waarde 1998, p. 153 e.v.
115. Als noot 63, p. 34.

116. ARA, ona Ridderkerk, inv. nr. 6991, akte d.d. 18-10-1660.
117. ANHG Westmaas.
118. Waterschapsarchief De Groote Waard te Klaaswaal, arch, polder Westmaas Nieuwland, inv. nrs. 440-446.
119. GA Ridderkerk, inv. nr. 73; zie ook: J. van der Es, *Ridderkerk in de Gouden Eeuw* (uitgave Stichting Oud-Ridderkerk no. 10, 1988), p. 63.
120. ARA, ona Ridderkerk, inv. nr. 6996, akte d.d. 1-5-1688.
121. Als noot 115, p. 391.
122. Zie: K.J. Slijkerman, *De oudere generaties van het geslacht Noute/Arijnoute uit Barendrecht*, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 1986, p. 546 e.v.
- 122a. Als noot 52, p. 230 e.v.
123. Als noot 115, p. 60.
124. GA Dordrecht, ona, inv. nr. 267, f. 142 e.v.
125. ARA, ona Ridderkerk, inv. nr. 6991, akte d.d. 11-4-1672.
126. ARA, ona Ridderkerk, inv. nr. 6991, akte d.d. 11-8-1672.
127. ARA, ona Rijsoord, inv. nr. 7053, akte d.d. 11-1-1675.
- 127a. ARA, ora Ridderkerk inv. nr. 13, f. 69.
128. Als noot 119, p. 61.
129. Zie: L.W. Hordijk, *Geschiedenis en genealogie van de families Hordijk - geschiedenis en genealogie van de tak Rhoon*, Brielle 1981, p. 74 e.v.
130. Als noot 115, p. 40.
131. ARA, ona Rijsoord, inv. nr. 7053, akte d.d. 30-6-1677.
132. GA Dordrecht, ona inv. nr. 418, akte d.d. 3 juli 1678.
133. Als noot 119, p. 57. Klaaswaal, arch, polder Oost-Zomerland,
134. ARA, ora Heinenoord, inv. nr. 3, fol. 39 e.v. inv. nr. 82.
135. ARA, ora Heinenoord, inv. nr. 6, akte d.d. 13-4-1637.
136. ARA, ora Heinenoord, inv. nr. 3, fol. 38 v. e.v.
137. ARA, ora Heinenoord, inv. nr. 37, fol. 129..
138. ARA, ora Heinenoord, inv. nr. 37, fol. 131.
139. ARA, ora Heinenoord, inv. nr. 37, fol. 134.
140. ARA, ora Heinenoord, inv. nr. 42, fol. 40.
141. ARA, ora Heinenoord, inv. nr. 37, fol. 134 v
142. ARA, ora Heinenoord, inv. nr. 3, fol. 124 v.
143. ARA, ora Heinenoord, inv. nr. 3, fol. 126. e.v.
144. ARA, ora Heinenoord, inv. nr. 42, fol. 77 v. e.v.
145. Waterschapsarchief De Groote Waard te Klaaswaal, arch. polders Oost- en West-Zomerland, inv. nr. 255.
146. GA Heinenoord, inv. nr. 46.
147. ARA, DTB Heinenoord, inv. nr. 1.
148. ARA, ora Heinenoord, inv. nr. 45, fol. 46.
149. ARA, ora Heinenoord, inv. nr. 39, fol. 14 v. e.v., akten d.d. 7, 14 en 26-3-1667.
150. Waterschapsarchief De Groote Waard te Klaaswaal, arch. polders Oost-Zomerland, inv. nr. 82.
151. ANHG Heinenoord, inv. nr. B-V.
152. ARA, wka Heinenoord, inv. nr. 3, fol. 141 e.v.
153. ARA, ora Heinenoord, inv. nr. 65, akte d.d. 3-6-1682.
154. ANHG Heinenoord, inv. nr. B-XV.
155. GA Dordrecht, ona inv. nr. 160, fol. 255 e.v.
156. ANHG Heinenoord, inv. nrs. 1 en B-V.
157. Waterschapsarchief De Groote Waard te Klaaswaal, arch. polders Oost- en West- Zomerland, inv. nr. 2
158. ANHG Heinenoord, inv. nr. 1
159. Volgens de fichescollectie op het Streekmuseum te Heinenoord. Uit dat jaar e.v. zijn echter geen dopen van Heinenoord bewaard gebleven.
160. ARA, wka Heinenoord, inv. nr. 4, fol. 7.
161. ANHG Oud-Bcyerland, inv. nr. 49.